

Naročnina mesečno
12 Lir, za inozem-
stvo 20 Lir — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 34 Lir, za
inozemstvo 50 Lir.
Ček. rač. Ljubljana
10.650 za naročnino
in 10.349 za inserate.
Podružnice:
Novo mesto.

SCOVENE

Abbonamenti: Mese
12 Lire; Estero, me-
se 20 Lire, Edizione
domenica, anno 34
Lire, Estero 50 Lire.
C. C. P. Ljubiana
10.650 per gli abbo-
namenti; 10.349 per
le inserzioni.
Filiales
Novo mesto

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tuje-
ga izvora: Unione Pubblicità Italiana S.A., Milano.

Izloja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana.
Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Ljubljana.
Telefon 4001-4005.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana
ed estera: Unione Pubblicità Italiana S.A., Milano.

Il Bollettino No 632 Scontri di pattuglie nella regione di Mechili 15 velivoli avversari distrutti Gli obiettivi di Malta bombardati

Il Quartiere Generale delle Forze Ar-
mate comunica:

Nella regione di Mechili scontri di
pattuglie. Una nostra formazione da caccia
al comando del capitano Dante Ocarso attac-
cava a volo radente con grande slancio e de-
cisione l'aeroporto di Acroma (Cirenaica
orientale) sul quale stazionavano 15 velivoli
avversari. In reiterati mitragliamenti tutti gli
apparecchi venivano distrutti, baraccamenti e
automezzi incendiati, truppe colpite e volte
in fuga. I nostri aerei rientravano al com-
pleto.

Velivoli germanici hanno abbattuto in
combattimento 3 aeroplani distruggendone
un quarto al suolo.

Centrato e affondato nel Mediter-
raneo orientale 2 navi mercantili nemiche:
Uno di grande e uno di medio tonnellaggio.

Intense e frequenti azioni di bombarda-
mento sono state condotte contro gli obiettivi
di Malta da forti reparti dell'aviazione te-
desca, che hanno inoltre incendiato a terra
3 aerei inglesi.

Vojno poročilo št. 632 Spopadi med patrolami pri Mekiliju 15 sovražnih letal uničenih Malta ponovno bombardirana

Glavni Stan Italijanskih Oboroženih Sil
objavlja:

Na področju Mekilija spopadi med
patrolami. Skupina naših lovskih letal pod
poveljstvom kapitana Dantega Ocarso je v
strmoglavih poletih z velikim zaletom in odloč-
nostjo napadala letališče Akroma (vzhod-
na Cirenaika), kjer je bilo 15 sovražnih letal.
Med različnimi napadi so bila s strojnimi
razbita vsa letala, barake in avtomobilska vo-
zila so bila zažgana, čete pa napadene in po-
gnane v beg. Vsa naša letala so se vrnila.

Nemška letala so v bitki sestrelila tri le-
tala, četrto pa so uničila na zemlji.

Dve sovražni trgovski ladji, ena velike
in ena srednje tonaže, sta bili bombardirani
in potopljeni v vzhodnem Sredozemlju.

Nemška letala so pogosto in hudo bom-
bardirala vojaške cilje na Malti in so med
drugim zažgala na zemlji šest angleških letal.

Zagreb, 23. februarja. AS. »Hrvatski narod«
piše v članku z naslovom »Delež italijanske
mornarice v vojni«:

Začel so se pomladanski boji. Vedno bolj
se kaže čudovito delovanje italijanske morna-
rice in italijansko-nemškega letalstva. Te sile
že več tednov zadajajo sovražniku neizmerne
izgube in so že popolnoma blokirale Malto ter
s tem preprečale in promet med Gibraltar-
jem in Niseko delto. Italijanska mornarica je
že od začetka vojne ogrožala to najvažnejšo
pomorsko pot angleškega imperija. Danes je
popolnoma zaprta. Delež italijanske mornari-
ce je priznal sam sovražnik in prvi lord admi-
ralitete je v svojem zadnjem govoru naglasil,
da italijanska mornarica ni samo prizadela An-
gležem velikih izgub, marveč jim je preprečila
pot proti zahodu in proti vzhodu in jim tako
odsekala najkrajšo žilo z Bližnjim vzhodom in
Suezom preko Gibraltarja. Italijanska morna-
rica je izpolnila svojo nalogo z uspehom, ki
nima primere.

Nove spremembe v angleški vladi

Rim, 23. febr. AS. Danes zjutraj je bila v
Londonu objavljena sledeča uradna izjava: Kralj
je potrdil naslednje spremembe v vladi: minister
za kolonije viscount Cranborne; vojni minister
sir James Gribb; minister za javna dela lord
Portal; minister za proizvodnjo letal J. J. Leve-
lin; minister za gospodarsko vodenje vojne vis-
count Wolmer; trgovski min. Hugh Dalton;
Dalton je imenovan za trgovskega ministra kot
naslednik polkovnika Lewellina, ki je vodil ta
resor samo tri tedne, sedaj pa je imenovan za
ministra za letalsko proizvodnjo. Viscount Wol-
mer je naslednik Daltonov v ministertvu za go-
spodarsko vodenje vojne. Lord Cranborne je na-
slednik lorda Moyna v ministertvu za kolonije,
bo pa še ostal tudi v lordski zbornici. Novi mi-
nister za javna dela lord Portal je bil doslej taj-
nik v ministertvu za oskrbovanje.

Stockholm, 23. febr. AS. Londonski dopisniki
poročajo, da v Londonu med spremembami vlade
največ komentirajo spremembo šefa angleških zrač-
nih sil. V tem pogledu piše letalski sotrudenik lista
»Observer«, da se od novega letalskega poveljnika

Japonci neprestano napredujejo Sumatra bo kmalu vsa zasedena — Živahno delovanje japonskega letalstva v Birmi in na Javi — Japonski pomorski uspehi — Čiščenje v Singapurju

Bangkok, 23. febr. AS. Iz Birmanije poro-
čajo, da je bilo civilno prebivalstvo preseljeno
iz Rangoon v Mandalay. V Rangoonu je ostalo
samo še vojaštvo in oni, ki naj bi razrušili me-
sto v primeru, če bi mu grozila japonska za-
sedba.

Tokio, 23. febr. AS. Iz Bataana poročajo, da
ameriški branilci na Filipinih nimajo več no-
benega letala. Zadnji obalni in protiletalski to-
povi ne streljajo več, ker se boje, da bi jih za-
pazili in uničili. Japonska blokada otoka Cor-
regidorja je popolna in vsak ameriški poizkus
predreti jo, je izpodletel.

Tokio, 23. febr. AS. Cesarški glavni stan spo-
roča, da so japonske zračne sile v napadih na
velike razdalje na Javi in v Birmaniji 21. in
22. februarja sestrelile, oziroma uničile na zem-
lji 39 sovražnih letal. Ena japonsko letalo je bilo
zelo poškodovano, eno pa se ni vrnilo. Poročilo
dodaja, da so japonska letala napadla letališča
Buitenzorg, Kalidjatik in Bandoeng na Javi ter
Toungoon in Bassein v Birmaniji.

Bangkok, 23. febr. AS. Japonci izpolnju-
jejo zasedbo Sumatre, in lahko se reče, da otok
daje jamstvo v japonskih rokah, ker so njihove
čete zasedle važno središče Palembang. Palem-
bang ni samo važen zaradi petroleja, marveč tudi
zaradi proizvodnje kavnika. V Londonu si ne de-
lajo več utvar glede usode tega otoka. Z izgubo
Palembanga je bila izgubljena tudi vsa proizvod-
nja kavnika in petroleja, ki je bila doslej usmer-
jena v Anglijo in Ameriko. Celokupna proizvod-
nja teh surovin je dosegla leta 1939. 3 milijone
ton. Večina je bila poslana v Ameriko. Količina
te proizvodnje presega japonske potrebe.

Tokio, 23. februarja. AS. Japonsko vrhovno po-
veljstvo sporoča, da se je japonska vojska v sode-
lovanju z mornarico srečno izkrcala v okolici Mun-
teka na otoku Bangka ob vzhodnem obrežju Su-
matre. Izkrcane čete so potem srečno docela za-
sedle kraj Panghalpinang na vzhodni obali tega
otoka. Japonske čete zdaj preganjajo nasprotni-
kove oddelke, ki so bili na otoku. Vrhovno povelj-
stvo sporoča dalje, da so izkrcani japonski oddelki
napredovali na Sumatri ob reki Moesi in so prišli
v stik z japonskimi padalci, ki so se spustili pri
Palenbangu. Japonci so zdaj docela zasedli važno
letališče v mestu.

Tokio, 23. febr. AS. Uradno poročajo, da se
med 73.000 ujetniki iz Singapurja nahaja 28 ge-
neralov, med njimi tudi general Percival, gene-
ral Mackfield Heat, poveljnik 30. armade, gene-
ral Snowden Smith, poveljnik 18. polka, ter ge-
neral Cecil Arthur Callaghan, poveljnik singa-
purske garnizije.

Nemško vojno poročilo Brezuspešni sovjetski napadi na vzhodu - Velikanske sovjetske izgube od 1. januarja do 20. februarja - Dve angleški ladji potopljene v Sredozemlju

Hitlerjev glavni stan, 23. februarja. Nem-
ško vrhovno poveljstvo objavlja:

Na vzhodu je sovražnik na več odsekih po-
novil svoje brezuspešne napade in je poslal v
boj svoje sile brez ozira na izgube.

Pri zadnjih napadih v donski kotlini in
na severnem ods-ku vzhodnega bojišča je bi-
lo težko zadetih 26 sovjetskih vlakov. Sovražnik
je izgubil na vzhodnem bojišču 47 letal.

V času od 1. januarja do 20. februarja 1942
je bilo na vzhodnem bojišču ujetih 56.806 so-
vjetskih vojakov. Krvave izgube sovražnika
mnogokrat prekašajo število ujetnikov.

V istem času je bilo zaplenjenih ali uniče-
nih 960 tankov, 1789 topov in več kakor 8000
vozil vseh vrst. Nadalje je bilo pri letalskih
napadih na sovražnikovo zaledje uničenih mno-
go nadaljnjih tankov, topov, vlakov itd.

Sovjetsko letalstvo je izgubilo v istem ča-
su: 699 letal v zračnih bojih, 159 jih je sestrel-
ilo protiletalsko topništvo, 331 pa jih je bilo
sresteljenih na tleh. Nasproti tej izgubi 1189
sovražnih letal znaša izguba nemških letal 127.

V Severni Afriki izvidniško delovanje
na ozemlju Mekilija. Italijanska lovska letala
so z velikim uspehom napadla neko sovražno leta-

Saigon, 23. febr. AS. Japonsko letalstvo je
bombardiralo važno strateško točko Pegu na
glavni cesti med Mandalayem in Rangoonom.

Potek pomorske bitke pri Javi

Tokio, 23. febr. AS. Pomorska bitka ob oto-
ku Javi, v kateri so Japonci poškodovali pet
sovražnih vojnih ladij, je potekla takole: 20. fe-
bruarja sta dva japonska rušilca zapazila sov-

ražne ladje blizu Balija. Prišlo je do topniškega
obstreljevanja v temi. Sovražno ladje je bilo
sestavljeno iz dveh križark in treh rušilcev. V
desetih minutah sta bila dva rušilca lahko in
eden težko poškodovan. Nato so sovražne ladje
začele bežati, japonske pa so jih zasledovale in
jih v treh urah dohitele. V bitki sta bili obe
križarki zadeti in poškodovani. Le en japonski
rušilec je dobil lažje poškodbe.

Odločne Ducejeve besede o zmagi: Zmagal bo tisti, ki hoče zmagati

Rim, 23. febr. AS. »Piccolo« je objavil na-
slednji Ducejev članek, ki bo izšel v reviji »Mlada
Evropa«. Kdor govori o miru, kadar je domovina
v boju za življenje ali smrt, s tem zavestno ali ne-
zavestno služi sovražniku. Ena edina misel mora
izhajati iz vseh naših upov: misel in volja k zmagi.
Mir bo prišel potem kot naravna in logična pose-
dica zmage in bo tem daljši in plodovitejši čim od-
ločnejši bo poraz naših sovražnikov. Zmagal bo
tisti, ki hoče zmagati! Zmagal bo tisti, ki bo lahko
razpolagal z večjimi rezervami največje fizične
energije. Stotisoči topov vam ne bodo prinesli zma-

ge, če vojaki ne bodo sposobni planiti v naskok,
če v določenem trenutku ne bodo imeli poguma
odločno stopiti vsem nevarnostim nasproti in po-
gledati smrti v oči.

Zvezni tajniki poročajo Duceju

Rim, 23. februarja. AS. V Beneški palači
se je pod predsedstvom Duceja včeraj nadalja-
valo poročanje zveznih tajnikov ob navzočnosti
vseh članov narodnega direktorija. Poročali so
tajniki Triesteja, Gorizije in Ljubljane.

Z vsega sveta

Madžarska

Papeški nuncij v Budimpešti je v imenu di-
plomatkega zbora čestital novemu madžarskemu
podregentu Štefanu Horthyju. Novi podregent je
včeraj v nadškofijski palači obiskal primasa ma-
džarske katoliške cerkve kardinala Szeredyja.

Avstralija

Iz razlogov varnosti in narodne obrambe je
avstralska vlada sklenila prekiniti radijske telefo-
nske zveze med Avstralijo in Združenimi državami
in med Avstralijo in Nizozemsko Indijo.

Urugvaj

Predsednik republike je dal zapreiti obe zbor-
nici in je pred vhod v zbornico postavil vojaške

straže, ki niso pustile nikogar več v palačo. Za-
radi tega dejanja je odstopil vojni minister Bo-
letti. Predsednik republike je dal zastražiti tudi
vsa poslopja, ki so za vojsko pomembna. Vojska
je prevzela celotno nadzorstvo nad državo.

Japonska

Vsa Japonska bo dne 1. marca slovesno pro-
slavila desetletnico ustanovitve Mandžurije. Na
proslavi, ki bo v Tokiju, bodo govorili ministrski
predsednik Hideki Tojo in talijanski in nemški
veleposlanik.

Kanada

Kanadski parlament bo imel v torek tajno sejo
in bodo na seji obravnavali vprašanje narodne
obrambe. Razprava se bo nanašala na vsa vpra-
šanja narodne obrambe, zlasti pa se bo govorilo
o obrambi kanadske obale ob Tihem morju.

Finska

Finske oblasti so sklenile razpisati novo no-
tranje posojilo in sicer kot »rodoljubno posojilo.«
Posojilo bo razpisano v višini 2 milijard finskih
mark. — Finske ljudske in srednje šole bodo za-
prle v maju in vsi mladeniči, ki so stari nad 15 let,
bodo v šolskih počitnicah odšli na obvezna dela.

Bolgarija

Novo železniško zvezo namerava bolgarska vla-
da zgraditi in sicer iz Sofije v rudarsko središče
Pernik. — Načelnik madžarskega glavnega stana bo
prišel na uradni obisk v Sofijo. Pri tem obisku ga
bo spremljalo zastopstvo madžarskih častnikov.

Turčija

Osebe egiptskega poslanstva v Sofiji in v Bu-
dimpešti je prišlo v Carigrad. V Carigradu pride še
osebe egiptskega poslanstva in konzulata v Buka-
rešti. V Carigradu bo tedaj izmenjava z bolgarskim,
madžarskim in romunskim diplomatskim osebjem,
ki je že prišlo iz Kaira.

Švica

Draginja v Švici zelo narašča. Cene življen-
jskih potrebščinam so se do konca decembra 1941
zvišale za 34,3% v primeri s cenami v avgustu
1939. V samem letu 1941 so cene poskočile za
15,3%.

Hrvatski Sabor slovesno odprti Poglavnik se zahvaljuje Benitu Mussoliniju in Adolfu Hitlerju za ostvareitev hrvatske države

Zagreb, 23. februarja. AS. Danes zjutraj je
bil slovesno odprt hrvatski Sabor v navzočnosti
članov vlade, voditeljev ustaške stranke in čla-
nov diplomatskega zbora. Poglavnik dr. Ante
Pavelić je prebral poslanico, v kateri je naj-
prej omenil zgodovinske tradicije hrvatskega
Sabora, ki je bil vedno osnova narodnega hr-
vatskega življenja, potem pa je povedal, da je
Sabor prenehal delovati 29. oktobra 1918 ko je
bilo hrvatsko ozemlje krivično priključeno k
bivši Jugoslaviji, ki je bila osnovana z ver-
sajsko pogodbo. Danes je spet oživel Sabor, v

katerem bodo zastopani vsi delovni sloji, ki
bodo tam zagovarjali svoje koristi. V tej zgo-
dovinski poslanici, je izjavil Pavelić, se hočem
pokloniti in izraziti svojo hvaležnost Benitu
Mussoliniju in Adolfu Hitlerju, dvema velikima
voditeljema, ki ju je poslala Previdnost in ka-
terih imena bodo številni rodovi hrvatskega
ljudstva izgovarjali z velikim priznanjem in
zadoščenjem, kajti onadva sta omogočila ustva-
ritev nezavisne države Hrvatske. Ta država se
zdaj bori na strani sil trojne zveze za uvedbo
novega reda. Sabor bo močan činitelj za od-
stranitev zmot starega srbskega režima, bo raz-
vijal kmetstvo gospodarstvo ter izboljšal polo-
žaj kmetov in delavcev. Poslanica hrvatskega
Poglavnika je bila pozdravljena s toplim vzklj-
kanjem in z odobravanjem.

Papeško letno poročilo

Vatikansko mesto, 23. febr. AS. Jutri bodo
izročili papežu letno poročilo, ki vsebuje nasle-
dne podatke: kardinalov je v katoliški Cerkvi 52,
škofov 123, misijonarjev pa nad 73.000. 37 dr-
žav ima diplomatske zastopnike pri Sveti sto-
lici, ki ima od svoje strani okoli 60 zastopnikov
v tujini. Nekaj južnoameriških držav so pri Sveti
stolici zasedali italijanski državljani, toda zaradi
vojne stanja med Italijo in temi državami bodo
odstopili. Letno poročilo daje pregled o delova-
nju katoliške Cerkve ter o njeni razširitvi na
svetu.

Japonski cilji v Vzhodni Aziji

Tokio, 23. febr. AS. List »Asahic« piše, da je
imela med Indijci velikanski odmev izjava mi-
nistrskega predsednika Toja, ki naznanja konec
angleškega jarma za Indijo. »Japan Times and
Advertiser« piše, da temelji načrt za uresničitev
velike Azije, ki naj ustvari splošno blaginjo, na
sledenih temeljih:

1. vključitev francoske Indokine, Malajskega
polotoka, Nizozemske Indije in Filipinov v enoten
blok;
2. nujnost sklenitve splošne pogodbe za bla-
govno izmenjavo v Vzhodni Aziji.

Novi canterburyjski nadškof

Lizbona, 23. februarja. AS. Dr. William
Temple je bil imenovan za canterburyjskega
nadškofa.

Prepoved izhoda iz mesta Ljubljane

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino na podstavi člena 3. kr. ukaza z dne 3. maja 1941-XIX št. 291

odreja:

Člen 1. Do nadaljnje odredbe je od 15. ure danes, 23. februarja 1942-XX, prebivalstvu Ljubljane prepovedano odhajanje iz mesta.

Člen 2. Vstop v mesto je dovoljen samo dobaviteljem živil in tistim osebam, ki imajo za to iz razlogov javnih koristi utemeljen vzrok in ki predložijo nadzornim postajam ob cestah in železnicah za spodaj navedene kraje osebne listine o istovetnosti, opremljene s fotografijo:

Brezovica, Dravljje, Št. Vid, Kleče, Ježica, Tomačevo, Hrastje, Zalog, Dobrunje, Škofljica, Studenec-Ig

Člen 3. Proti osebam, ki bi skušale priti v mesto ali oditi iz njega na drugih krajih kot so naštetih v členu 2., se uporabi orožje, in sicer podnevi po enem samem pozivu, ponoči, t. j. od 19. do 7. ure, pa brez poziva.

Člen 4. Kršitelji določb iz členov 1. in 2. te naredbe se kaznujejo z zaporom do šestih mesecev in v denarju do Lir 5000.

Za sojenje teh prekrškov je pristojno vojaško vojno sodišče.

Ljubljana, dne 23. februarja 1942-XX.

Visoki komisar:
EMILIO GRAZIOLI

Iz hrvatskega gospodarstva

Avtomobilska cesta Zagreb-Zemun. Razpisana je licitacija za nov sektor avtomobilske ceste Zagreb-Zemun med Dugim selom in Prečecem. Dolžina tega sektorja znaša 10,3 km, proračunska vsota pa 57,25 milijona kun.

Hrvatska industrija boksita. Ta teden bo ustanovljena v Zagrebu družba »Dalmacija boksit, rudarska in industrijska d. d.« — Zagrebška družba »Adrija boksit« izkazuje za leto 1939 in 1940 izgubo 2,35 milijona din.

»Plodina« v Zagrebu. Poročali smo že o likvidaciji »Plodine«, ki je stopila namesto prejšnjega »Pogoda«, dejansko gre namreč za pretvoritev iz delniške družbe v državno podjetje, ki bo pa še naprej vodeno kot trgovaško podjetje. Podjetje bo postalo centrala za deželne pridelke in drugo.

Cenik za zelenjavo in sadje št. 10

Veljaven od 24. februarja 1942-XX

Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino določa na podlagi svoje naredbe št. 17 z dne 9. maja 1941-XX naslednje cene v prodaji pri proizvajalcu ter pri trgovcu na debelo in drobno. Cene, ki so maksimalne, določajo v kategorični obliki mejo, za katero se morajo cene dejansko gibati pri kmetu oziroma pri trgovcu. Iz tega sledi, da je pač mogoče prodajati nižje, nikakor pa ne višje kakor po določeni ceni: (Prve cene veljajo za prodajo nadebelo, druga za na drobno.): Česen 8,50 (9,50); rdeči korenček 3,25 (3,65); karfiol 3,65 (4,25); čebula 2,60 (3,20); Solata (endivija, zobčasta in navadna) 3,65 (4,65); radič 6,60 (7,40); zelena (glavice) 3,65 (4,05); špinata 4,90 (5,30); pomaranče I. skupine (Moro-Tarocco) 1. vrste (2. vrste) 6,05 (5,30), 7,05 (6,15); Pomaranče II. skupine (Sanguino-Sanguinella) 1. vrste (2. vrste) 5,20 (4,70), 6,10 (5,50); Pomaranče III. skupine (Biondo) 1. vrste (2. vrste) 4,80 (4,45), 5,70 (5,15); fige suhe v celofanu 9,90 (10,95); fige sihe v košaricah 9,10 (10,50); limone I. vrste (15 cm) obega 3,27 komad 0,40; limone II. vrste (pod 15 cm) 2,77 (komad 0,35); jabolka I. vrste 6,25 (7,15); jabolka II. vrste 5,60 (6,40); Mandarine I. vrste 4,85 (5,65); mandarine II. vrste 4,45 (5,10); maroni I. vrste 6,20 (7,75); orehi Sorrento

12 (14,15); orehi navadni 8,40 (12,10); krompir domač (pri kmetu 1 (1,30); krompir za seme »Pintje« 1,50; krompir za seme ostalih vrst 1,30. — Opombe: 1. Jabolka I. vrste so: Parmene, renetke, champagne, Grafensteiner, Morgenduit, Jonatan, Wagner, Star, Imperator, Abbonanza, Sergeant, Anurche; 2. Pri označbi cen je priložiti tudi vrsto blaga po kakovosti. Trgovci na debelo morajo izročiti kupcem račun z označbo blaga, vrste in enotne cene ter morajo tudi kupci zahtevati tak račun; 3. Ta cenik mora biti izvešen v prodajnih prostorih na dobro vidnem mestu in velja — izjemni domači krompir — le za uvoženo blago. Razume se brez tare; 4. Za domačo zelenjavo in sadje v Ljubljani v trgovini na drobno pa veljajo najvišje cene tedenskega mestnega tržnega cenika; 5. Okrajna načelstva lahko določijo še nižje cene od zgoraj navedenih, vsako zvišanje pa mora biti predhodno odobreno od Visokega Komisarata; 6. Kršitelji tega cenika se kaznujejo po uredbi št. 8, Sl. I. št. 8 od 28. januarja 1942-XX in ostalih zakonitih predpisih.

Ljubljana, dne 21. februarja 1942-XX.

Visoki komisar:
EMILIO GRAZIOLI.

Slovesnost v vojaški bolnišnici

Ljubljana, 23. febr.

Danes zjutraj je bila blagoslovljena kapelica vojaške bolnišnice in kip Matere božje, na katerem so podpisani ranjeni vojaki, ki se zdravijo v bolnišnici. Lepi pobožnosti je prisostvoval Visoki Komisar Ekselencija Grazzoli s svojo ljubeznivo gospo, poveljnik armadnega zbora general Robotti, ljubljanski škof dr. G. Rožman, poveljnik vojaške divizije general Orlando, namestnik Zveznega tajnika, ljubljanski župan dr. Adlešič, Koestor Messana, zastopnica ženskih fastjev v Ljubljani ga. De Vecchija ter številni častniki in predstavniki organizacij. Slovesnost je počastil tudi ravnatelj bolnišnice polkonnik Longo z zdravniki. Kaplan bolnišnice don Marino, kateremu gre zasluga za

ustvaritev kapelice in današnje slovesnosti, je po blagoslovitvi nagovoril visoke predstavnike, ki so se udeležili slovesnosti in prisotne vojake z besedami, v katerih je orisal pomen te slovesnosti ravno v času, ko se na vseh bojiščih italijanski vojaki bore za svojo domovino in za čast in slavo Italije. Besede kaplana, ki so napravile globok vtis pri vseh prisotnih, so bile polne pobožnosti in obenem visokega patriotskega duha. Sledile so cerkovne pesmi in korali, ki jih je odigrala godba grenadirjev in zapeli vojaki, ki se zdravijo v bolnišnici. Nato je kaplan bolnišnice daroval sv. mašo. Eksk. Visoki Komisar, armadni poveljnik, škof in druge osebnosti so pred odhodom obiskali še ranjene in bolnike v bolnišnici. To lepo slovesnost je prenašala tudi radijska postaja v Ljubljani.

Gospodarstvo

Družbe z omejeno zavezo v Italiji. Novi trgovinski zakon predvideva tudi v Italiji ustanovitve družb z omejeno zavezo. Take družbe so bile doslej poznane samo v državah nemškega prava, pa predvsem za pretvoritev malih delniških družb.

Ameriško-italijanska banka. Med podjetja s pretežno ameriškim kapitalom spada tudi ena največjih italijanskih bank, Banca d'America e d'Italia, ki razpolaga s glavnico 200 milij. lir in katere tuja sredstva so s koncem leta 1940 znašala okoli 700 milij. lir. Za prisilnega upravitelja te banke je sedaj imenovan ravnatelj milanske podružnice Banca d'Italia, ker se večina glavnice nahaja v rokah družbe Transamerica Corporation v San Franciscu, katere zastopniki sede tudi v upravnem svetu.

Trgovinska pogajanja vsehopsod. Letos je izredno mnogo trgovinskih pogajanj med evropskimi državami. Samo v prvih 50 dneh tega leta je prišlo nad 50 vesti o različnih trgovinskih pogodbah in sporazumih, ki so bili sklenjeni med evropskimi državami.

Evropska proizvodnja sladkorja. Po podatkih znanega nemškega statistika F. O. Lichta je v 12 evropskih državah v kampanji 1941—1942 delalo 196 tvornic (prejšnje leto 154). Zlasti se je povečalo število delujočih tvornic v Franciji. Skupno je proizvodnja sladkorja v 12 evropskih državah narasla od lani na letos od 1,66 na 1,87 milij. ton, t. j. za 12,07% (brez Nemčije in Italije).

Bombažni monopol v Grčiji. Grška vlada je izdala odredbo, po kateri preide vsa trgovina z bombažem v Grčiji v roke posebne družbe. Ta družba je edino pooblaščen oddajati semena kmetu, voditi pogajanja o saditvi in prodaji bombaža. Ves dobiček družbe se bo porabil v korist kmeta.

Turčija si hoče delati zaloge. V Turčiji obstaja poseben urad za zunanjo trgovino, ki namerava zvišati glavnico od 5 na 10 milijonov turških funtov. S tem denarjem si hoče nabaviti zaloge za časa stiske. Nadalje so izdelali v Turčiji uredbo za enakomerno preskrbo vseh krajev s potrebščinami za življenje.

Francoska zunanja trgovina v lanskem letu. Francoska zunanja trgovina izkazuje za lansko leto uvoza 24, izvoza pa 14 milijard frankov. Pri-

pominjamo, da je znašal uvoz leta 1938 46, izvoz 31 milijard frankov. Francija ima urejene trgovske odnose z Nemčijo od 14. novembra l. 1940 v okvirju kliringa. Tudi obračunski promet z Belgijo in Holandijo gre preko nemške obračunske blagajne v Berlinu. Posebne klirinške pogodbe pa ima Francija z Italijo, Španijo, Turčijo, Finsko, Švico in Norveško. Posebna blagovna pogodba je bila sklenjena nedavno s Finsko. Kompenzacijske pogodbe obstajajo s Švedsko, Bolgarijo, Romunijo, Madžarsko, Slovaško in Turčijo. Zlasti se trudijo oživiti blagovni promet z Belgijo.

Izvoz iz Romunije. Na zadnji seji romunskega ministrskega sveta je bilo sklenjeno prepovedati vsak izvoz, ki ni dovoljen po gospodarskem ministristvu. V bodoče bo samo to ministrstvo upravičeno izdajati izvozna dovoljenja.

Načrt za srbsko kmetijstvo. Da bi se zagotovila prehrana v Srbiji, je srbska vlada sestavila poseben načrt za srbsko kmetijstvo v l. 1942. Na osnovi tega načrta namerava povečati površino, posajeno s sladkorno pero od 4—15.000 ha, za sončnice na 30.000, za krompir 20.000—65.000 do 70.000 ha, za zelenjavo na 60.000 ha in sojo od 3000 do 6000 ha. Vsa koruzna polja morajo biti posajena vmes s fižolom. Vsa zemljišča, ki niso rezervirana za druge kulture, morajo biti posajena s koruzo. Površina konoplje se mora povečati od 10.000 na 15.000 ha, lanu pa od 2000 na 5000 ha. Tudi za živinorejo določa načrt posebne ukrepe. Za zagotovitev delovne sile se bodo otvorile posebne delovne zajednice.

Decentralizacija madžarske industrije. Preden se je Madžarska povečala, je bila Budimpešta najvažnejše industrijsko središče na Madžarskem, kajti v Budimpešti je bilo 36% vseh industrijskih obratov in 40% vsega industrijskega delavstva. S priključitvijo Sedmograške se je slika nekoliko izpremenila, vendar ne toliko, da bi se zmanjšal pomen Budimpešte. Sedaj se izdeluje nov zakon o pospeševanju industrije, ki uvaja večjo decentralizacijo industrije. Zato so že prišli z delom za ustanovitev novih industrij v pokrajini.

Zmanjšanje proizvodnje avtomobilov v Zedinjenih državah. Ameriško trgovinsko ministrstvo objavlja podatke o proizvodnji avtomobilov v zadnjih 4 mesecih lanskega leta. V primeri z odgovarjajočimi meseci 1940 je proizvodnja osebnih avtomobilov padla za 38%, dočim se je proizvodnja toornih avtomobilov zmanjšala za 25%. Od decembra do januarja se je proizvodnja osebnih avtomobilov zmanjšala od 176.000 na 100.000, v marcu pa naj bi sploh prenehala. Industrijci avtomobilske stroke so hoteli nadaljevati s proizvodnjo, dokler se ne bi tvornice preuredile na vojno proizvodnjo. Urad za vojno gospodarstvo pa temu ni ugodil, čeprav bo do preureditve poteklo najmanj 6 mesecev.

Donavska plovba. V sredi tega meseca je bila na Dunaju zopet podaljšana pogodba o donavski plovbi, katero so podpisale vse države, ki so interesirane pri donavski plovbi.

Iz Hrvatske

Vrhovni poglavar hrvatskih muslimanov umrl. 13. febr. je v krogu svoje družine v Sarajevu umrl od kapi zadet vrhovni poglavar hrvatskih muslimanov Fehim Spaho, brat pokojnega dr. Mehmeda Spahije. Pokojni Fehim Spaho je poleg svojega pokojnega brata Mehmeda in ostalih še živelih muslimanskih voditeljev igral veliko politično in kulturno vlogo med hrvatskim muslimanskim življenjem. V svoji uradni karieri je zavzemal več uglednih položajev. Bil je med drugim nekaj časa tudi načelnik muslimanske verskega oddelka v pravosodnem ministristvu v Belgradu, zatem predsednik sarajevske oblastne skupščine. Med tem časom se je tudi močno udeleževal v sarajevskem deželnem muzeju. S svojim pokojnim bratom je ustanovil tudi tednik »Pravda«, katerega je dalje časa dobro urejeval ter pisal lvanj sam članke in prevode. Leta 1922 je s svojimi prijatelji ustanovil tudi hrvatsko muslimansko društvo »Narodna uzdanica«. Zaradi svoje vsestranske izobrazbe — bil je pravi poliglota — se je priboril v prve vrste muslimanskega sveta ter je bil kot tak leta 1938 imenovan za verskega poglavarja muslimanov. Pokojni Spaho je napisal tudi več znanstvenih del in študij. Eno zadnjih njegovih del tiska ravno sedaj hrvatski državni tiskovni zavod. Do izvolitve novega reisa ul uleme vodi posle muslimanskega verskega poglavarja profesor na muslimanski verski šoli Beagić.

Skrb korporacijskega ministristva za prehrano siromašnega ljudstva. Hrvatsko korporacijsko ministristvo je dosedaj izdalo za prehrano in preskrbo siromašnih slojev z življenjskimi potrebščinami nad 40 milijonov kun.

Nova zakonska osnova za posredovanje dela. Osrednji odbor hrvatske borze dela je izdelal nov zakonski osnutek o posredovanju dela za zidanje delavskih naselij in stanovanj. Korporacijsko ministristvo je predložil osnutek že pričelo razmotrivati ter bo nov zakon v kratkem tudi izdan.

Obisk nemški narodnostni skupini na Hrvatskem. V Osijeju se je mudil dva dni v prejšnjem tednu višji skupinski vodja SS in Hitlerjev opolnočenec za vse nemške narodnostne skupine na svetu Lorenz V Osijeju je obiskal voditelja nemške narodnostne skupine dr. Altgayerja, v spremstvu katerega si je nato ogledal vse tamošnje ustanove nemške narodne skupine.

Iz Srbije

Novi predpisi ravnateljstva za prehrano. Srbsko ravnateljstvo za prehrano je pred kratkim izdalo nove, poostrene predpise glede preskrbe prebivalstva z živilji. Tako je pozvalo vsa gospodinjstva, da morajo ravnateljstvu prijaviti vse svoje domače zaloge moka. Vsi, ki imajo moko doma, do konca meseca marca ne bodo dobili nakaznice za kruh.

Nameste stanovskih organizacij in razredne borbe — delovna skupnost. Srbska vlada je na predlog svojega ministra za socialno politiko in ljudsko zdravje izdala uredbo, o ustanovitvi skupnosti dela, s katero je ustroj dosedanjih delavskih organizacij in ustanov postavila na čisto novo podlago. Organizacija ima za cilj zavarovanje socialnega miru. V doseg tega cilja bo v vseh važnejših krajih postavila svoje pravno posvetovalne organe. Organizacija bo na zadrudni podlagi preskrbovala delavstvo s hrano in živilji ter bo posameznim ministristvom predlagala potrebne predloge za zboljšanje gmotnega položaja delavstva. Dosedanja zbornica dela zadrži še nadalje svojo dosedanj pristojnost in se kot taka enostavno vključi v novo organizacijo. Starešina te organizacije jo bo pozneje preenoval v smislu potreb sedanjega časa. On bo imel na razpolago tudi dva posvetovalna organa in to veliki svet in strokovne odbore, v katerih bodo zastopani tako delodajalci kakor delojemalci.

Stalna razstava slik v Belgradu. Zaradi pomanjkanja večjih slikarskih razstav v Belgradu, so nekateri srbski umetniki najeli prostor v Knez Mihajlovi ulici, v katerem so stalno razstavljene njihove umetnine. Belgradsko časopisje poroča, da je umetniški salon vedno dobro obiskan. Po pisanju istega časopisja se srbski umetniki v svojih delih vračajo k umetniškimi virom iz srbskega srednjega veka.

Kaznovanje verižnikov. Po vseh srbskih mestih oblasti neusmiljeno preganjajo verižništvo in ga kaznujejo z visokimi denarnimi globami. Tako so na pr. v Zaječaru kaznovali tudi bivšega župana, industrijalca Stojkovića, z globo 300.000 din, ker je prodajal drva po višjih cenah, kakor so pa zanje uradno določene.

Da bi preprečil skoraj vsakoletne poplave v Banatu je podban za Banat izdal podrobna navodila vsem vodnim zadrugam na področju Banata, po katerih morajo že sedaj ukreniti vse

potrebno, da bodo spomladi nrenarili večja nplave. Ista navodila so dobile tudi vse občine. Laneko leto je bilo v Banatu poplavljenih okoli 100.000 juter zemlje.

Daniele Varè:

Ko se bliža nevihta nove vojne...

(Odlomki iz diplomatskega dnevnika.)

Ponedeljek, 11. aprila.

Ko je miss Unity Mitford šla včeraj popoldne na sprehod v Hyde Park, kjer je sir Stafford Cripps imel nagovor na množico, jo je ustavila skupina komunističnih demonstrantov in ji strgala nacistični znak (kljukasti križ) iz gumbenice njenege plašča. Tudi se zdi, da so z njo nekoliko grdo ravnali. Unity Mitford je ena izmed številnih hčer lorda Redesdale. Vse so plavalase in vse lepe. Diana je zdaj gospa Guinness. Druga, ki jo večkrat vidim, je poročena s Petrom Roddom. Res je neumno, da se kaže s kljukastim križem prav na nedeljo, ko so demonstracije v parku monopol komunistične stranke. Angležem se zdi sramotno, da je miss Unity Adolf Hitler osebno poklonil znak z lastnoročnim podpisom na drugi strani ter ji s tem dal pravico nositi ga. Znak pa ima tudi gospa Guinness.

Miss Unity je prva izmed obeh sester spoznala Führerja. Ko je 1934 studirala v Monakovem, je običajno obedovala v majhni restavraciji, ki jo je obiskoval tudi Hitler, kadar se je tamkaj mudil. Nekega dne jo je zagledal, se začudil in se zanj pozanil. Ko je zvedel za njeno ime, je poslal k njej pribočnika s pokloni od kancelarja in v vprašanjem, če govori nemško. Ali bi mu v primeru prireditelne odgovora hotela izkazati čast, pridružiti se njegovi družbi in piti z njim kavo?

Tako se je začelo prijateljstvo, ki se je razširilo tudi na sestro in ki pojasnjuje navzočnost teh dveh lepih deklet na tolikih nacističnih slavnostih v Nemčiji. Na primer: aprila 1936 sta se mudili v Kölnu v Domu Hotelu, kjer je bil tudi Hitler zaradi volitev v državni zbor. Komaj jih je opazil, je vzkliknil z resničnim veseljem: »Waa? Ihr beide hier? In takoj ju je povabil na čaj.

Kakšna škoda, da niso poverili angleške zunanje politike v odnosih z Nemčijo tema dvema sestram! Prav gotovo bi bolje vozili.

Nedelja, 20. septembra

Kako prijetno sem se počutil na oddihu v Italiji! Vrniti pa sem se moral zaradi položaja, ki se je slabel iz dneva v dan. Če bi izbruhnila vojna, bi moral jaz poskrbeti za povratek inozemskega osebja odbora za nevmešavanje.

Trikrat polet Chamberlaina v Nemčijo, s popularnim dežnikom seveda, razdelitev plinskih mask, mobilizacija mornarice, prva evakuacija londonskih žena in otrok. In končno osem dni črnega pesimizma in ožrača negotovosti ter prepadenosti. Po naznanitvi monakovskega sestanka pa kratko olajšanje, silen porast cen v Cityju in čustva žive hvalečnosti tistemu, ki je odstranil nevarnost.

Čuden prizor se je odigral včeraj v spodnjem domu med govorom ministrskega predsednika. Odražje je spominjalo na ono v avgustu 1914, ko je govoril sir Edward Grey. Ko je Chamberlain govoril, je dobro vedel, da se ima le svojemu osebnemu pozivu Mussoliniju zahvaliti, da je bila mobilizacija v Nemčiji odgojena za 24 ur. Do tega sklepa je prišlo šele potem, ko je naš berlinski poslanik Attolico govoril s von Ribbentropom. V Londonu so vedeli tudi, da je Duce govoril s Hitlerjem direktno no telefonu. Toda niso vedeli in najbrž niso niti upali, da bi direktni razgovor med Ducejem in Führerjem mogel spremeniti položaj.

Chamberlainov govor v zbornici se ni bil končal, ko so prinesli iz Foreign Officea dve tipkani listini. Šlo je za nekaj besedi: prepis brzojavke. En izvod je dobil lord Halifax, ki je bil v loži za člane zgornjega doma, drugega pa lord Dunglass, skupščinski tajnik ministrskega predsednika. Ta ga je izročil siru Johnu Simonu, ki je sedel poleg Chamberlaina v »klopi državnega zaklada«.

Govor je bil ponovitev dogodkov do prejšnjega večera. Chamberlainove zadnje besede so bile: »This brings us up to last night — To poroči-

lo vam pove vse, kar se je zgodilo do sinoči.« Duceju je bil zahvalil za njegovo sodelovanje s temi besedami:

»V odgovoru na mojo poslanico gospodu Mussoliniju mi je bilo sporočeno, da so bila navodila takoj poslana italijanskemu poslaniku v Berlin, ki naj bi se sestel s von Ribbentropom in mu sporočil, da gospod Mussolini, čeprav stoji Italija v vsakem primeru na strani Nemčije, zaradi izredne pomembnosti vprašanja, ki jih je stavila vlada Nj. kralj. Velicanstva Anglije, še vedno upa, da bo Hitler mogel odgoditi usodno dejanje, napovedano za danes ob dveh popoldne. Posledica italijanske intervencije je bila: Hitler je odgodil mobilizacijo za 24 ur. Naj so bila do sedaj mnega gotovih članov te skupščine o osebnosti gospoda Mussolinija kakršna koli, sem vseeno trdno prepričan, da bo vsak izmed vas z resničnim veseljem pozdravil njegovo najboljšo voljo, da hoče z nami delati za mir v Evropi.«

Ob teh besedah je bil govor prekinjen. Sir John Simon je izrazil dolgotrajne ovacije Duceju, da je izročil govorniku prepis brzojavke, ki so jo prinesli iz Foreign Officea. Chamberlain jo je prebral in vprašal: »Naj jim sedaj povem?« Sir John Simon je odgovoril: »Da.«

Teh besed, izgovorjenih potihno, niso slišali v zbornici, nasprotno pa smo jih slišali tisti, ki smo bili v knjižnici lordske zbornice, kjer je bil nameščen ojačevalec, zvezan z mikrofonom pred govornikom.

Predsednik vlade govora ni tako dokončal, kot je nameraval (koniec govora je valovil ponoven poziv k miru), ampak je zaključil z novico, da ga je Führer obenem z Ducejem in Daladierom povabil za jutri v Monakovo.

In včeraj zvečer smo zvedeli, da je bil spozrazum dosežen.

Koliko duševne stiske je bilo v teh urah napetega pričakovanja, sem se zavedel šele, ko me je v veži Athenaeuma nepoznan tovariš nagovoril.

Vprašal me je, če ima Club zaklonišče. Odgovoril sem mu, da je v biljardnici v prizemlju.

V teh dneh se ni govorilo drugega kot o zakloniščih in beguncih.

Bratranec Pat Chalmers mi je v Savile Clubu povedal, da so mu spravili v njegovo podeželsko hišo v Goringu ob Temzi šest žensk (six damned women). Mislim je, da je najbolje iti zdoma in pustiti, da služabniki sami opravijo z njimi.

Neka gospa je prišla v Claridge's s svojimi otroki, ker so v njenem gradu v Buckinghamshire nastanili ne vem koliko prestolniških otrok, umazanih in bolehnih. Zbežala je iz strahu pred infekcijami.

Težko sem gledal v Hyde Parku in St. James Parku oskrumbo lepih zelenih trat, na katerih so kopali podzemeljske zaklonišča. Na delu so stroji, ki spominjajo na »Wellsove iz knjige »Boj z Marsovci«. Velikanska železna roka koplje z jeklenimi preti zemljo, jo zajema v svojo ogromno pest in meče na bližnji kup. Množica ljudi z zanimanjem opazuje in morda misli, da bo kdaj iskala zavetja v podzemlju, kjer te roke delajo votline, podobne jazbinam. Eden od delavskih nadzornikov je nosil lep bel nepremakljiv dežni plašč. In kakor zanašaj se ukazoval sedmim bolj ali manj robustnim delavcem. Brž so jih krstili za Sneguljico in sedem skratov.

Na že dovršenih jamah v Hyde Parku je bilo napisano z velikanskimi črkami: Zaklonišče je nezanesljivo. (This refuge is unsafe.) Če je že danes, kaj bo šele takrat, ko bodo padale bombe. Videl sem starega generala Baden-Powella pri nadzorovanju del. Vojna umetnost se je pač spremenila od časov, ko je on poveljeval angleškim četam v burski vojni.

Niso pa vsi čutili olajšanja, ko je bila vojna nevarnost odstranjena ali odgojena. Globoko so bili prevarani politični begunci, večinoma Judje, prihajajoči iz Nemčije. Prav nič niso prikrivali svojega razočaranja.

Prebivalstvo pokrajine rado kadi

Narasla je poraba boljših vrst, Ibar in Drava so nazadovale

Ljubljana nima mnogo velikih industrijskih podjetij, ki bi bila last posameznikov ali zasebnih družb. Največja ljubljanska industrija je obsežna v kurilnicah državnih železnic, kjer je zaposlenih na tisoč strokovnih delavcev in kovinarjev. Druga največja industrija v Ljubljani pa je last državnega monopola. Je to tobačna tovarna na Tržaški cesti, v kateri je zaposlenih okrog 600 delavcev in delavk. Tobačna tovarna, ki je bila ena prvih industrij v Ljubljani, ima tudi izredno veliko število upokojenecv in upokojenk, ki prejemajo od nje pokojnino. Veliko število upokojenecv kaže na eni strani na dolgo dobo obstoja, na drugi pa tudi na to, da je ta tovarna pred desetletji zaposlovala še mnogo več delavcev. Tako lahko razumemo veliko število 1400 upokojenecv.

Stroji cigarete — delavke pa smotke

Produkcija tobačne tovarne je seveda v enem letu veličanska. Možna je seveda zato, ker je izdelovanje cigaret popolnoma mehanizirano in ga upravljajo stroji avtomatično. Stroji dalje izdelane cigarete tudi odbirajo, seštevajo, vlagajo v škatlice in hkrati tudi škatlice izdelujejo. Ročno delo je pridržano le za izdelovanje smotk. Zlasti delavke tobačne tovarne, ki imajo takorekoč monopol na ta ročna dela, se lahko postavijo, saj so izredno spretni in znajo napraviti odlične cigare, po katerih že dolga leta slovi ljubljanska tobačna tovarna.

Vedno več kadilec

Ze od nekdaj je Ljubljana in prebivalstvo Ljubljanske pokrajine pridno posegalo po tobačnih izdelkih tovarne. Zadnje čase so sicer skromna povznanja ljubitelje »božje travičice« sicer nekoliko prizadela, vendar se prav pri tabaku temeljito uveljavlja izrek: »Stara navada — železna srjace«. Kadilci zaradi tega niso dali slovo cigaretam, ampak so se rajši omejili pri drugih izdatkih, samo da jim je ostal ta tako važni užitek. Nasprotno, poraba tobačnih izdelkov v pokrajini narašča in kar je najbolj zanimivo, tudi nakup boljših in dragih vrst stalno raste. O tem nas še najlepše prepričajo približne številke v pokrajini lani prodanih cigaretnih izdelkov in tobaka in primerjava s porabo v predlanskem letu.

Le Ibar in Drave so nazadovale

Območje, ki ga oskrbuje ljubljanska tobačna tovarna s cigaretnimi izdelki, se je lani z aprilom znatno zmanjšalo. Kljub temu pa bomo videli, da konzum napram predlanskemu letu skoraj ni padel. Tovarna izdeluje med boljšimi vrstami cigaret Neretvo. V letu 1941. jih je izdelala približno 11.288.000, predlanskim pa za vse dokaj večje območje le 5.326.000. Druga, zelo priljubljena cigareta je Morava. Te je šlo v ljubljanski pokrajini in v prvih mesecih v starem območju tovarne

skoraj 79 milij. Predlanskim pa je tovarna v svojem območju prodala komaj polovico toliko Morava, namreč 35.668.000. Srednja vrsta cigaret so Zeta in Ibar. Tudi Zet je šlo letos več kakor predlanskim, namreč 103.800.000, medtem, ko je predlanskim prodala tovarna kadilec po vseh trafikah le 80.207.000 Zeta. V primeri s predlanskim letom so nazadovale Ibar, vendar ne znatno, kakor bi človek pričakoval. Lani je šlo v pokrajino 122.900.000 Ibar, predlanskim pa je bilo na območju tovarne spremenjenih v dim 157.856.000 Ibar. Znatnejši je padec pri Drava cigaretah, ki so bil brez dvoma najbolj priljubljene, seveda zaradi cene. Lani je v pokrajini šlo 261.380.000 Drava, medtem ko jih je predlanskim tovarna izdelala za svoje območje 365.000.000. Drave so torej padle za 100 milijonov.

4.300.000 smotk

Tobačna tovarna izdeluje tudi nekatere cigarete, ki jih je uvedel že pred leti drž. monopol v Kraljevini. Poleg tega prodaja savski tobak, ki ga je šlo 42.500 kg in tobak za pipo, ki ga je šlo

88.900 kg. Spoštovanje pred ročnim delom pridnih delavk tobačne tovarne pa dobimo, ko zvemo številke v enem letu prodanih smotk. Tobačna tovarna je lani izdelala smotk portorik 936.000, torej skoraj milijon. Kratkih domačih smotk pa je izdelala 3.356.000. Nad 4.300.000 smotk so pridne roke delavk zvale v enem letu. Kakšno delo je to, bomo razumeli, če upoštevamo, da je treba za vsako smotko najprej pripraviti jedro in tega nato oviti s tobačnim listom.

Celokupna vrednost tobačnih izdelkov, ki jih je lani izdelala tovarna, znaša 83.650.000 lir. V primeri s celokupno vrednostjo tobačnih izdelkov, izdelanih predlanskim, pa je to za spoznanje manj. Predlanskim so bili na območju tovarne prodani tobačni izdelki vredni okrog 88.340.000 lir.

Zanimiva je tudi slika, kako je rasel konzum tobačnih izdelkov v minulem letu. Prve tri mesece lanskega leta je tobačna tovarna prodala povprečno vsak mesec za 6 in pol milijona lir tobačnih izdelkov. Maja meseca je narasel konzum še na 8 in tričetrt milijona lir, Julija je znašal 11 milijonov lir, avgusta 15 milijonov lir, novembra 18 milijonov in decembra 23 milijonov lir. Te številke najlepše dokazujejo, da pravi kadilec vedno ostanejo zvesti zapeljivi »božji travičice«, brez katere se po njihovem mišljenju še zdaleka ne da tako dobro delati, kakor tedaj, kadar si človek lahko puha modrikasti dim pod nos.

Pred zaključkom šolskega polletja

Besede zdravnika staršem in vzgojiteljem, ki so doživeli slabe uspehe svojih otrok

Še nekaj dni, pa bo prvi semester končan. Konec semestra je vedno bil dan, poln dogodkov. Spričevala naj bi dokazala kakovost in vrednost opravljenega dela.

Neki nemir se loteva učenca, pa tudi družine. Ponekod je ta nemir prijeten, ponekod pa ustvarja bolj neprijetne občutke.

Očetje, zlasti pa matere so polne skrbi. Opažujemo, kako oblegajo različne profesorje in učitelje (seveda je pri tem obleganju 99% mater). Poskušajo še v zadnjem trenutku, da bi vsaj za majhno drobtinico popravile, »zglihale« oceno. Po navadi je tak poskus pičlo pred zaprtjem šolskih dur skorajda brez uspeha. Malo je torej izgledov za boljšanje redov. Obleganje profesorjev oziroma učiteljev povzroča samo hudo obremenitev učnega oseba.

Danes smo že tako daleč, da imajo mnogi starši — seveda ne vsi — naravnost neke vrste strah, da bi s svojim otrokom govorili odkrito in resno. Gotovo moramo z otrokom ravnati kot z osebnostjo in ne kot z brezpomembno maso. Ni pa vsak otrok enak.

Treba se je torej ozirati na to, da niso v šoli vsi otroci enaki in da se z njimi mora ravnati na različne načine.

Nervozni otroci so seveda poglavje zase. Treba je najti primerne načine, kako naj govorimo in kako naj ravnamo s takšnimi otroki. Pri nervoznih otrocih moramo zelo previdno iti na delo.

Otroci bi doma prej poročali o neugodnih uspehih v šoli, če bi ne imeli strahu, torej če bi se ne bali pred nevihto, ki se doma pripravlja.

Čez predstoječe polletno spričevalo ne smemo doma zabavljati ali ga vzeti za zabavo v družini. Včasih se pri zabavljanju in zabavi ter zasmehovanju glasno sliši: »Na, to tvoje spričevalo bo lepo zgladalo.« Ali pa: »Škoda je vsega, saj svojega spričevala ne moreš nikomur pokazati.« Tudi pravijo doma: »Kmalu ti bodo profesorji pokazali, da nič ne znaš,« ali pa: »Čakaj, čakaj, bomo videli, kaj si zopet našpilal.«

Verjemite, da so take nesmiselne, brezplodne besede in izreki škodljivi. S takimi pripombami in zabavljanjem smo zmorni otroka zastrašiti, da postane plaš. Na ta način bo otrok bogatejši še za eno slabo lastnost, in ta je, da se ga loti občutek manjvrednosti. Pri drugem delu otrok pa — pri samozavestnih otrocih — bo tako početje izzvalo grdo nagajivost in proteste.

Mnogo boljše je za učenca tako zdržanje staršev, ki učenca vlija zaupanje; otrok si opomin staršev vzame k srcu in se drugi semester potrudil z mnogo večjo voljo, marljivostjo in vztrajnostjo.

Sedaj je prvi semester — če že moram reči — šel rakom živjati. Tu ne more več nobeden ničesar spremeniti. Spremeniti sicer ne more, more pa spremeniti dober namen v resnico s tem, da se z večjo ljubeznijo do konca leta doseže vse tisto, kar se je zamudilo. Potem pa bo drugo polletje, ki bo prineslo dokončno spričevalo, moglo dati boljše poročilo. Tak način od strani staršev bo dal nove injekcije poguma, potem bosta mladenič oz. mladenka tudi pravočasno poročala o slabih uspehih v šoli, tako da bo še vedno mogoče jima pomagati do boljšega uspeha. Nikakor pa ne nastopajmo kot nergajoča avtoriteta, ker s takšnim početjem naredimo otroka nezaupljivega in neodkritnega.

Treba je torej na izid spričevala gledati mirno in hladnokrvno. Strah je že preveč pogosto zapeljal mlade ljudi k nesmiselnim dejanjem.

Ne smemo misliti, da je treba tistega učenca, ki v katerem predmetu odprave, ravno pahljati. Ne smemo pa mu tudi odvzeti vse volje, saj so, kot je znano, tudi slabi učenci prišli do marsikaterega položaja. Seveda ne smemo učenca s tem tolažiti, ker so mnogi pozvani, a redki izbrani, kot pravi pregovor.

Zaničevati ga, zasmehovati, nergati in vse, kar sem naštel, bi bilo v temeljih napačno in proti vsakemu občutku zavedajoče se odgovornosti. Naj ne ostane torej nezapaženo, da slabo spričevalo še dolgo ne pomeni propasti sveta in da se pri dobri volji tudi nezadostna ocena more spremeniti v boljšo oceno.

Koliko nevroz, koliko nesmiselnih dejanj, koliko nesreč bi sebi in otrokom prihranili starši s

Življenje našega življenja

Nihče ni morda tako globoko občutil prebore pseh zgolj »tostranskih« idealov kakor so. Avguštin. Bilo je pred tisoč pet sto leti, a če človek bere njegove »Izpovedi«, se mu zdi, kakor da bere »izpovedi moderne duše«. Življenje so. Avguštin je kakor preskušnja blodnih in resničnih idealov.

So. Avguštin je iskal mlad idealov povesod, kjer jih iščejo tudi moderni. Pil je »iz zlatih posod (literature) vino zmot«. Hlepel je, da bi »okusil užitke pekla«. Življenjska filozofija mu je bila: »ljubiti in ljubljen biti«. Seveda ni ločil »čiste ljubezni od nečiste strasti«. A na znotraj omadeževan, je bil na zunaj solikan in eleganten. Opomini matere so mu bili »šenske marnje«.

V preozetju duha je pustil vero mladih let in šel za manije, ki so mu toliko govorili o resnici in znanosti. Mrzila mu je vera v avtoriteto, hotel je resnice, pridobljene po splojem spoznanju in prepričanju. Nazadnje je postal skeptik in je doimil o vseh žvlijenjskih resnicah in zdojil, da bi bilo sploh mogoče najti pot žvlijenja.

Toda srce mu ni bilo srečno in duh ne umirjen. Vsako sladkost mu je nekaj zagrenilo, kakor da je vanjo kanil žolc, in srce mu je kričalo v blodnih fantazijah. Tako je hrepenel in hrepenel, brez utehe, brez miru. Hrepenel je košku, a videl, da je vedno »v istem blatu«. Vedel je, da »tako žvlijenje ni žvlijenje«, a kakor da si ni mogel pomagati. Vse mu je bilo muka.

Počasi je vendar začel spoznavati, da skepsa ne more biti pravo stanje človeškega duha. Zmislil se je, da človek brez resnice ne more živeti in da mnogo resnic mora vsak verovati. »Nešteto reči je, ki jih verjamem, dasi jih ne vidim in tudi nisem bil navzoč, ko so se zgodile, in ko bi jih ne verjeli, sploh ne bi mogli v žvlijenju nič početi. Koliko takega verjamemo iz zgodovine narodov, o raznih krajih in mestih, koliko prijateljem, zdravnikom, tem in onim ljudem! Kako trdno verjamem, kateri so moji starši, in vendar ne morem od drugod vedeti, kakor da verjamem, kar sem slišal.« Zakaj nas ne bi mogel tudi Bog gledat resnic dušnega žvlijenja napotiti k avtoriteti? Vedno bolj jasno mu je bilo, da so bili vsi pomisleki zoper katoliško Cerkev le prazni predsodki.

A spoznanje še ni vera. Šele pozneje je spoznal, da je skrivnost vere »ponižnost ponižnega Jezusa«. Le ponižnost doiga Jezus k sebi!

In so. Avguštin je spoznal, da je »Bog žvlijenje našega žvlijenja.« Ko je pa pozneje razmišljal, odkod je bil tisti nemir, odkod tisto neutišno hrepenenje in kopnenje srca, je spoznal in zapisal o prnem pogledu svojih »Izpovedi«, da od tod, ker nas je Bog zase ustvaril. Vse hrepenenje našega žvlijenja je zavestno ali nesvestno hrepenenje po Bogu. »Zase si nas ustvaril, in nemirno je naše srce, dokler ne počije o Tebi!«

pravim vodstvom! Naj omenim še nek primer pri učenju, ki se nahaja sredi pubertete in ki ga je v nekem zdravstvenem zavodu preiskava spravila v obup. Zdravniška preiskava je potrebna, toda način in postopek, kako se aplicira otroku, sta odločilna za otroka. Otroci pa je bil sicer zdrav. Koliko duševnega trpljenja in obupa je moral prestat, misleč, da je izgubljen človek in brez vsakega smotra za bodočnost. Niti ta postopek ni bil ob pravem času in na pravi način, čeprav uradno opravičen.

Tako je tudi pri učenju in pri ravnanju z učenecem, kadar prinese slabo spričevalo.

Vzgojitelji naj le stremijo, da učenec pomagajo brez velikih filipik na težavni poti in trdo ledino naredijo bolj dostopno. Ne smemo pa pozabiti, da preteklo leto tudi otrokovemu zdravju in živčevju ni prizaneslo.

H koncu še prosim, da se oglaš kritika v dobrohotni obliki. Dr. D.—8.

Uvedba potnih dovolilnic

Rim, 22. febr. Zaradi vojnega stanja so bile določene posebne norme za potovanja v določene kraje. V ta namen je bila uvedena potna dovolilnica, ki jo mora imeti vsakdo iz kakršnega koli kraja kraljevine in s kakršnegakoli ozemlja pod suverenostjo Italije in ki hoče potovati na Sardinijo, v Dalmacijo, v pokrajino in meso Ljubljana, v Mentone in Taranto. Te dovolilnice izdajajo na utemeljene razloge oblasti javne varnosti na prošnji interesentov. S posebnimi merami je urejeno tudi premikanje tujcev v krajih kraljevine, ki so vojaškega interesa. Prošiti morajo za posebno dovolilnico pri oblastih javne varnosti. Razen tega je potrebno, da vsi potniki, rojaki ali tujci, vedno lahko dokažejo z osebnimi dokumenti svojo identiteto.

zvoku ostalega orkestra. Po vtisu prejšnjega dne, ko je orkester pri »Prodani nevesti« kvalliteto precej popustil, smo ga pri Oneginju z veseljem poslušali. Zbor, ki pride v večji meri v prvi sliki do veljave, je sveže nastudiral Simoniti, dočim je plesne točke izoblikoval P. Golovin.

Vloga Larine je pela Poličeva. Bila je tip na pol kmečke, na pol gosposke posestnice, pri kateri je pa gosposkost bolj zunanja prevleka; ob pravi priliki je znala biti tudi nekoliko sentimentalna, obenem pa kot vsaka mati vedno skrbno čuječa nad srečno bodočnostjo svojih hčera. Hčerko Tatjano je igrala Heybalova. Ni bila toliko primer mlade deklice, ki naučeno kopni po odkritju prve ljubezni, kot zgled dozorevajočega, nekoliko zasanjanega dekleta, ki mu prinaša to doživetje že v prvem trenutku več bolesti in odpovedi kot sproščene radosti. Olgo, njeno sestro, je predstavljala Španova, ki je v ljubezenskih zadevah že bolj razgledano deklo. Strežnico Filipjevno, ki življenju že odмира in živi samo še v preteklosti, je lepo predstavila Kogejeva. Naslovno vlogo, Oneginja, je ostvaril Primožič. V prvih slikah smo videli v njem moža, ki hoče sam sebi dopovedati, da ni rojen za zakonsko srečo, v zadnji sliki pa pretrga, prepozno že, s silo dušna narava vezi, v katere jih je vklepal njegov razum. Njegovega partnerja Lenskega je posrečeno igral Sladoljev, ki se je po značaju lepo ujemal z Olgo, tako kot Onegin s Tatjano. Kneza Gremina je namesto obolelega Lupše prevzel Betetto. Manjše, vendar dosti pomembne vloge so še imeli Škabar, Dolničar, B. Sancin in Mencin.

Tudi pevsko stran svojih vlog so imenovani dobro in pravilno rešili, ali vsaj tako, da ni nihče preveč očitno izstopal iz celotnega okvira. Tako je postavila operna uprava na oder delo, ki ga bo vsak ljubitelj gledališča z veseljem poslušal. M. T.

KULTURNI OBZORNİK

Iz pesmi Silvina Sardenka

K dnevu njegovega pogreba.

Utihišla je v srcu mojem
akordov sladkih harmonija,
en sam akord zveni veselo:
Marija, o Marija!

Marija govori:

»Ob dnevu zadnje sodbje božje svete
neizprosljive, grenke, neizbežne,
nerazumljive, silne, vseobsežne:
vse bodo duše dušam razodete.

Vse bodo vidne moje bolečine,
vse moje grenke solze in solzice,
ves križev pot in dolge moje vice;
in vaših grehov črne vse temine.

Tedaj spoznate, da bi moje boli
tako velike ne bile nikoli,
da toli težka vaša ni krivica.

Oh ne! Nikdar! Pozabim vse očitke.
Ostati hočem v dnevu sodbje bridke:
Marija Mati, vaša — Tolažnica!«

Zadnja njegova tiskana pesem
iz zbirki Tolažnica, 1942, str. 76.

Kamor koli pridem danes,
hodi mir z menoj,
kakor plava pred večerom
zlato zarjaj soj.

Kamor stopim — vse je tiho,
le kak listič vel
Zatrepeče ves pretajen
kakor bi ne smel.

Mirno vse! Le kaka ptica
toži v polusu,
kakor zame bi prosila
sladkega miru.

Ne zavidam vas, pokojni,
za tihotni mir:
tudi v mojem srcu diha
tak samotni mir.

(1908)

Ko bom prah med prahom zemlje,
iz ostankov ovenelih
naj mi zraste na gomili
rožni kelih.

In »Marijine solzice«,
te cvetice mlodrobne,
naj se počene moje
iz temine grobne.

In moj angel naj bi v kelih
zlijl »Marijine solzice«
in kjer koli bi zagledal
tožno lice: —

naj bi eno solzno kapljo
kanil na srce skeleče
in napolnil bi ga z upom
lepše sreče!

(1908)

V cerkvi svetega Roka
Mati se sinku smeji,
Več ji v naročju ne joka.

(1940)

Čajkovskij: Jevgenij Onegin

Pri poslušanju opernih del Čajkovskega se poslušalcu nehoti vsiljuje primera z Beethovnom; zdi se, da imata oba v tej glasbeni vrsti očite skupne poteze; to seveda le v načinu, kako se lotita opernega ustvarjanja in kako ga izpeljeta. Oba sta v prvi vrsti simfonika,

ali bolje: gojitelja čiste glasbene umetnosti; isti zakoni, pod katerimi oblikujeta svoje simfonične stvaritve, ju vodijo tudi pri snovanju odskih del. Isto bi mogli ugotoviti tudi pri mnogih drugih opernih skladateljih, na primer med drugimi tudi pri Dvoraku. Da preidemo k Čajkovskega operi Jevgenij Onegin: takoj v prvih taktih uverture poslušalec, tudi če ne bi sicer poznal Čajkovskega, vč, pod kakimi vidiki naj sodi njegovo operno glasbo. Ta začetni dojem prevladuje prav do konca predstave. Zdi se, da je hotel Čajkovski v prvi vrsti ustvarjati dobro glasbo, ki je gibalo vsega dogajanja. Težišče opere je v občutenju, klasično izdelanih spvih in še bolj v mojstrsko izoblikovanem orkestru, ki je zgrajen čisto v smislu simfoničnega muziciranja, čeprav kaže tudi gibčno prilagodljivost vsakokratni situaciji in močan dramatičen porast na viških. Zato poslušalec, ali recimo: glasbenik z večjim veseljem prisluškuje glasbenemu izrazu kot pa sledi dejanju, ki ga glasba, tako se zdi, prerašča, in sicer bolj zaradi prvotne zasnove obeh sestavnih delov opere kot pa zaradi izvedbe, ki jo imamo konkretno pred seboj.

V Ljubljani so Evgenija Oneginja že večkrat izvajali, zadnjič v začetku lanskoletne sezone. Letos so ga ponovno postavili z lepim uspehom na oder. Uprizoritev je režiral C. Debevec. Poleg smotne razporeditve zbora in solistov, poleg pravilne izrabe prostora in poleg sto drugih samo ob sebi umevnih malenkosti, ki so odvisne od pravilnega režiserjevega gledanja na celotno delo in od tega zopet uspeh dela samega, bi zlasti omenil to, kako je znal Debevec v režiji podčrtati razliko med prvo sliko prvega dejanja, kjer tudi Čajkovski nagonsko ubere miline ljudske glasbe in med naslednjimi, lahko bi rekli bolj salonskimi slikami. Dirigiral je A. Neffat. Orkester je zvenel precizno, intonacijsko dosti čisto, le pihala se v višjih legah še ne morejo prav prilagoditi

Drobne novice

Koledar

Torek, 24. februarja: Matija, apostol; Sergij, mučenec; Primitiva, mučenica; Modest, škof; Edilbert, kralj; Lucij, mučenec.
Sreda, 25. februarja: Kvatre; Valburga, devica in opatica; Feliks III., papež; Cezarij, spoznavalec; Serapijon, mučenec.

Novi grobovi

† Danica Sotošek, hčerka g. prof. Janka Sotoška, je umrla v Ljubljani v nežni mladosti. — Pogreb bo z Zal, kapela sv. Nikolaja, v torek ob pol 12. uri popoldne.
† Marija Gerkman, zasebnica v Ljubljani, se je preselila v večnost. Pogreb bo v sredo, dne 25. t. m. ob 2 popoldne iz hiše žalosti Galjeveca šte. 40.
† Marija Mihevc, soproga žel. uslužbenca v pok., je v Ljubljani mirno v Gospodu zaspala. Pogreb bo v torek, 24. febr. ob pol treh pop. z Zal, kapela sv. Jakoba.
Naj jim sveti večna luč! — Zalujočim naše iskreno sožalje!

— Vljudo sporočamo vsem cenjenim naročnikom, da bo od 1. marca dalje mesečna naročnina za »Slovenec« 15 lir.
— Mesečna rekollekcija za duhovnike z dežele bo zadnja sredo tega meseca, to je 25. februarja v »Domu duhovnih vaj« v Ljubljani. Začetek točno ob pol 11 dopoldne. K obilni udeležbi so vabljeni vsi gg. duhovniki izven Ljubljane, zlasti še člani Apostolske unije. — Vodstvo Doma DV in škofijsko vodstvo VA.

— Na realni gimnaziji v Kočevju bo dogovorno s politično oblastjo otvoritvena služba božja v sredo, dne 4. marca 1942 ob 9 v župni cerkvi. Nato se bo dijaštvo v šoli prebral in obrazložil disciplinski in hišni red ter razglasil urnik. V četrtek, dne 5. marca se bo pričel ob 8.30 redni pouk. Naroča se dijaštvo, da se brezpozorno in točno udeležijo otvoritvene službe božje. — Ravnateljstvo.

— Ker se obračajo številni interesenti name s prošnjo za intervencijo, in ne morem vsakomur posebej odgovorjati, sporočam tem potom, da nisem v odboru »Emonec« in da nimam z njo nikakih osebnih zvez. — Dr. Jože Lavrič, tajnik Kmetijske zbornice.

— Za poklicne šoferje. Ze v oktobru 1941 smo poklicni šoferji uvideli potrebo po enotnem zastopanju svojih interesov ter smo ustanovili v ta namen Skupino šoferjev pri Pokrajinski delavski zvezi, ki se je osnovala po združitvi prejšnje Zveze šoferjev in šoferskega društva »Volan« ter se sedaj vodi kot enotno, strogo stanovsko društvo le v korist in zaščito šoferskega stanu. Skupina šoferjev deluje kakor poprej Zveza in »Volan« za zboljšanje socialnega in gmojnega položaja poklicnih šoferjev. V ta namen je skupina vložila na Pokrajinsko delavsko zvezo predlog za Uredbo, ki naj reši socialna in stanovska vprašanja poklicnih šoferjev. Pokrajinska delavska zveza je to Uredbo predložila Visokemu Komisariatu v rešitev in sklicanje posebne ankete delodajalcev in delojemalcev, ki naj o vsem razpravi, zlasti o delovnem času, ki naj traja 200 ur mesečno, odškodnino za nadure, odpovednih rokov, pokojninskem zavarovanju pri Pokojninskem zavodu in slično. V Skupini šoferjev je predvidena tudi rešitev podpora v slučaju bolezni, smrti in nezgode. Uvedene so tudi posebne legitimacije, ki predstavljajo važen dokument, zlasti pri posredovanju dela. Iz vsega tega lahko vsak poklicni šofer razvidi, da ima skupina šoferjev najboljšo voljo in da v vsakem oziru stremi za tem, da štiti stanovske težnje poklicnih šoferjev ter da svoje člane v slučaju potrebe tudi gmojno podpre. Ob tej priliki vabimo vse organizirane in neorganizirane šoferje, da se udeležijo občnega zbora skupine šoferjev, ki bo 1. marca t. l. ob 9 dopoldne v Pokrajinski delavski zvezi (Delavska zbornica), vhod iz Copove ulice, v sejni sobi, pritišče levo. Tam bodo lahko točno poučeni o vsem delu za dobrobit šoferskega stanu. Za vse informacije se obračajte pisмено na naslov: Pokrajinska delavska zveza, Skupina šoferjev, Ljubljana, Miklošičeva cesta 22. I. nadstropje, soba št. 5. Ustno pa lahko dobite vse potrebne informacije vsak torek in petek od 10 do 12 dopoldne istotam.

Ljubljana

1 Ljubljanska zimska javna kopališča in še kaj. Poleti vprašanje kopališč za Ljubljano ni bilo bogve kako pereče, saj je Ljubljana imela poleg Ilirije Savo in Ljubljano. Pozimi pa v veliki meri naraste obisk javnih kopališč po mestu. Ta so: mestno kopališče v Prečni ulici, kopališče v mestni hiši na Jegličevi cesti, javno kopališče Zavoda za socialno zavarovanje delavcev na Miklošičevi cesti in kopališče hotela Slon v Franciškanski ulici. Prana kopališča so dalje še v zgradbi Pokrajinskega Dopolavora na Taboru, GILL-ovo kopališče na Zveznem poveljstvu GILL-a, na šolah pa je tudi sedem pranih kopališč. Kopališče v mestni hiši ima bolj lokalni značaj, prav tako prano kopališče za mestne delavce v šentpeterski vojašnici. Za omejen in doleden krog so določena še prana kopališča večjih industrijskih podjetij v Ljubljani, kakor tudi zimski bazen športnega kopališča Ilirije, ki služi za plavalne treninge. Najbolj pereče vprašanje ljubljanske javne higijene pa so ljubljanska javna stranišča. Večina javnih stranišč je res starih in neprimernih. Poleg tega je število javnih stranišč za veliko območje Ljubljane odločno premajhno. Vseh stranišč in pisuarjev je v Ljubljani le 23, 6 od teh ima nastavljene posebne snažilke. Vsa druga pa čistijo mestni delavci. Vsa stranišča, ki nimajo nastavljenih snažilok, bi bilo treba asanirati in modernizirati. V obrobni okrajih mesta pa bi bilo treba zgraditi nova. Najnujnejše bi bilo seveda sodobno stranišče v neposredni bližini živilskega trga. Morda bi se dalo v zvezi z gradbenimi deli na tržnicah najti primerno rešitev.

1 Franciškanska prosveta uprizeri v nedeljo, 1. marca ob 5 popoldne v franciškanski dvorani pravilnico igr »Pogumni krojačke«. Igra je namenjena naši mladini, zato vabimo starše, da pripeljejo na to prvo mladinsko predstavo v letošnji sezoni s seboj tudi svoje otroke. Vstopnice dobite v predprodaji od četrta dalje v trgovini A. Stilič, Franciškanska ul. 1.

1 V počaščenje spomina gospodične Eleonore Dev. učit. v pok., je daroval gospod Feliks Mosko- vič Društvu slepih v Ljubljani 200 lir, za kar se mu Društvo najtopleje zahvaljuje.

1 Koncerti na čelu spadajo med najlepše in najbolj zanimive koncerte vsake sezone. Niso ravno prepogosti, saj so tudi redki umetniki, ki obvladajo ta instrument z vso virtuosnostjo, ki je potrebna za koncertno udeleževanje. Ljubljana je slišala že več čelistov velikega slovesa, predvsem najslavnejšega Gasparja Cassadoja. Ponovno je pred leti igral v Ljubljani znameniti čelist Jure Tkalcich, katerega je spremljal naš pianist Ciril Ličar. Slišali smo bolgarskega čelista Popova in dva znamenita italijanska, Meinardi in Bonuccija. V petek, dne 27. t. m. bo igral v veliki Filharmonični dvorani Nerio Brunelli, najpomembnejši čelist izmed italijanskih koncertnih instrumentalistov. Nastopil bo na samostojnem koncertu in izvajal skladbe znamenitih mojstrov Riharda Straussa, Beethovna, Paraisija, Boccherinija, Debussija, Zanelle v priredbi Bonuccija, Alfana in Duncierja v svoji lastni priredbi. Tudi v Boccherinijevem koncertu, ki je peta točka sporeda, bomo slišali Brunellijevo Kadenco. Umetnika bo spremljal na klavirju pianist Simoncelli. Koncert bo v veliki Filharmonični dvorani ob pol 7 zvečer. Predprodaja vstopnic v knjižarni Glasbene Matice.

Gospodinje in matere

V naših KNJIŽNIH KOLEKCIJAH ki bodo v prodaji do 28. II. smo tudi prav za vas pripravili nekaj zelo cenjenih in vam potrebnih knjig: za L.8 dobite kol. št. 17

Govekar:

DOBRA GOSPODINJA

Kump:

N A S I G O S T J E

Remec:

VARČNA KUCHARICA

za L.11 — dobite kolekcijo št. 78

Deisinger:

Doška predpubertetna doba

Dragaš:

POMOČ NOVOROJEN-

ČKU IN DOJENČKU

Vole

OTROK. Pog. o vzgoji I/II. del

Ljudska knjigarna Ljubljana, Pred Škofijo

1 V vrtnarskem tečaju Sadjarske in vrtnarske podružnice Ljubljana I. bo predaval v sredo 25. t. m. g. inž. Janežič Franjo o spomladanskem zatiranju bolezni in škodljivcev na sadnem devju (torej o škropljenju, nastavljanju pasti in lepilnih pasov, biološkem zatiranju itd.). Začetek bo točno ob 18 zvečer v kemijski predavalnici na I. dr. realni gimnaziji v Vegovi ulici. Skopitne slike. Vstop prost. Podružnica bo tudi letos opravljala škropljenje sadnega drevja z arborinom in žvepleno-apneno brozgo prvenstveno svojim članom po nizkih cenah. — Prijave naj se pošljejo čimprej, najkasneje do 5. marca, na naslov blagajnika g. T. Drenika, Cesta v Rožno dolino 36 (tel. št. 23-55) z navedbo, ali želi naročnik arborin ali žvepleno-apneno brozgo. Podružnica tudi posoja svojim članom ročne nahrbtnike škroplilnice in oddaja škropiva. Tudi te prijave je poslati na gornji naslov.

Kupite slike presv. Srca Jezusovega v spomin na pobožnost veterinih petkov!

1 Milo za mesec februar je že prišlo. Trgovci, rajonirani pri veletrgovcih Jelčinu, Šarabonu in pri Krisper Coloniale, dobe nakaznice za miko v Mestnem preskrbovalnem uradu, drugi pa tam, kjer so jih dobivali doslej.

1 Socialno gospodarski odbor za reje prašičev poziva vse člane, ki imajo prašiče in niso plačali hranarine, da v lastnem interesu plačajo dolžni znesek. Kdor ne plača, izgubi sploh svo pravico. Zaoznanke bo pobiral oskrbnik od 25. febr. do 2. marca v Marijanski ulici od 14—16. Hranarina je znašala od 15. IX. do 15. X. 25. lir, od 15. X. do 15. XI. 25. od 15. XI. do 15. XII. 50. od 15. XII. do 15. I. 55. od 15. I. do 15. II. 100. od 15. II. do 15. III. 50. lir. To je zadnji opomin! — Odbor.

Gledališče

Drama: Torek, 24. febr. ob 17.30: »Zaljubljena žena«. Red. Torek. — Sreda, 25. febr. ob 17.30: »Človek, ki je videl smrt«. Red. A.

Opera: Torek, 24. febr. ob 17: »Sveti Anton, vseh zaljubljenih patron«. Red. Premierski. — Sreda, 25. febr. ob 17: »Sveti Anton, vseh zaljubljenih patron«. Red. Sreda.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: dr. Kmet, Tyrševa cesta 43; mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4 in mr. Ustar, Selenburgova ulica 7.

Poizvedovanja

V četrtek se je zgubila denarnica z nekaj denarja in železniško legitimacijo za polovično vožnjo. Pošten najditelj naj vrne vsaj železniško legitimacijo.

Izgubila se je pasja ovratnica (veriga) na poti z Rožnika v soboto popoldne z letošnjo pasjo znamko št. 209. Najditelj naj jo proti nagradi odda: Bleiweisova 21-I.

Radio Ljubljana

Torek, 24. februarja: 7.30 poročila v slov. — 7.45 Poveške in melodije (v odmoru napoved časa) — 8.15 Poročila v italij. — 12.15 Koncert tenorista Antona Sladojeva. Pri klavirju M. Lipovšek — 12.40 Koncert pianista Carla Ragionerija — 13. Napoved časa — Poročila v italij. — 13.15 Uradno vojno poročilo v slov. — 13.17 Radijski orkester pod vodstvom D. M. Siljanca: Lahka glasba — 14. Poročila v italij. — 14.15 Značilnosti pod vodstvom mojstra Prata — 14.45 Poročila v slov. — 17.15 Koncert sopranistice Nade Stritarjeve in baritonista B. Popova — 19. Tečaj italijanskega pod vodstvom prof. dr. Lebnja — 19.10 Poročila v slov. — 19.45 Komorna glasba — 20. Napoved časa, poročila v italij. — 20.20 Komentarji k dnevnim dogodkom v slov. — 20.35 Koncert pod vodstvom mojstra F. Previdalija ob priliki 100-letnice rojstva Arriga Boita — 21.30 Ljubljanski kvartet — 22. Pogovor v slov. — 22.10 Pestrna glasba pod vodstvom mojstra Arlandija — Poročila v italij.

V Loški dolini nad 2 m snega

Ljubljana, 23. februarja.

Prvo postno nedeljo, pa tudi pretekli teden, je močno snežilo, posebno po Dolenjskem in Notranjskem. Hudi snežni meteži so povzročili ponekod višino snega, ko so nasprotno pričakovali, da bo jug zelo znižal snežno odejo.

Avtobusni promet je na mnogih krajih še vedno prekinjen zaradi velikih zametov in ker ceste niso popolnoma odkidane. Na raznih cestah so napravljene le enosmerne gazi za sani. In po cestah je na nekaterih krajih nametnega toliko snega da se tudi velik človek popolnoma skrrije za kopice. Silno mnogo snega je zapadlo tudi v Loški dolini. Pravijo, da ga je mnogo več, kakor pa leta 1929 in primerjajo višino snega z ono leta 1895, ko je pozneje za veliko noč nastal strašen potres, ki je napravil največjo škodo Ljubljani. Še vedno je v Loški dolini v ravlini nad 1.50 m snega, so pa tudi mesta, kjer je nanesenega nad 2 m snega. Promet z Loško dolino je zelo težaven. Avtobusne zveze doline z Ljubljano in Rakekom so prekinjene zaradi velikih zametov in ker ceste niso odkidane. Z Rakeka pripeljejo v dolino dnevno pošto na saneh. Potniški promet je sedaj tako usmerjen, da se ljudje potegnejo na saneh do Rakeka in od tam po železnici v Ljubljano. Vožnja na saneh pa je draga in zato sedaj Ložani kaj redko potujejo v Ljubljano, le po najnujnejših opravkih gredo tja.

Dnevna temperatura se je malce dvignila, zelo pa je padel barometer. Jutranja temperatura je bila v nedeljo najnižja — 4.6° C, v ponedeljek pa — 1.4° C. V nedeljo je po dnevi toploter pokazal že najvišjo toploto, in sicer + 0.5° C, ko je bila v soboto najvišja — 0.2° C. Barometer je v nedeljo dosegel 765.9 mm, v ponedeljek pa je padel na 758.2 mm. V mestu je nastala v ponedeljek jutraj huda poledica, ker so jutraj začele padati zledenele deževne kaplje. Hitro so vse prehode in hodnike posuli s peskom in žaganjem odnosno pepelom. V Trnovem so davi zaznamovali mnogo nižjo temperaturo kot v mestu, namreč — 4.5° C. Jug je sicer sneg močno pobral, snežna plast meri še 43 cm. Včeraj je padlo za 2 cm novega snega.

Sicer je vladalo v pokrajini oblačno vreme. Kočevje — 2, oblačno, pri kolodvoru 110 cm snega; Novo mesto — 2, oblačno, snega 80 cm; St. Janž na Dolenjskem — 1, oblačno, snega 60 cm; Rakek — 3, oblačno, snega 55 cm.

Iz Novega mesta

»Družina v ledeni dobi« je naslov 17. zvezka »Slovenčeve knjižnice«, ki je izšel te dni in je na razpolago v novomeški »Slovenčevi« podružnici za ceno 3 lir. Poleg te knjižice je v podružnici na razpolago še Jahnov »Trop brez zvončev« in »Moje ječe«.

Na peči se je nevarno opek 3 mesečni otrok. V novomeško žensko bolnišnico so pripeljali 3 meseca staro hčerko posestnika Francika Klemenčičeve iz Brusnic pri Smihelu. Otroka so dali spat na zakurjeno krušno peč, na kateri se je otrok v spanju zvalil z odeje na goli hrbet na vročo ploščo. Dobil je pri tem hude opekline po hrbtu.

Nesreča na železnici. Na črnomeljski postaji je 23letna Neža Bukovec tako nesrečno stopila z vlaka, da je na poledenelih tleh padla in si pri padcu zlomila levo nogo. Sedaj se zdravi v novomeški ženski bolnišnici.

Z Ježice

Naša Hranilnica in posojilnica je izdala pred nekaj dnevi tiskan pregled o svojem delovanju in sklepi račun na 12. upravno leto (1941), ki je pa mnogo več kakor le poslovno poročilo za 1941. leto. Poleg imenovanega poročila obsega poročilo namreč zlasti še skrbno sestavljen pregled o hranilnišnem poslovanju za vsa leta od 1. 1930 dalje, ko je bila hranilnica ustanovljena, nadalje izpisek vlog po stanju 31. decembra 1942, podatke o vseh ježenskih zadruhar ter informativni članek o zavarovanju goveje živine zoper bolezen in pogin, s katerim vprašanjem se hranilnica že dalj časa ukvarja. V tej zvezi opozarjamo kmečke posle iz občine Ježice, da bo hranilnica razdelila o božiču 1942 mednje 10 nagrad; za te nagrade pridejo v poštev vsi kmečki posli, ki bodo v letu 1942 vložili v hranilnico vsaj po 500 lir kot vlogo na dosedanje ali na novo vložno knjižico.

V zvezi z delom občinskega preskrbovalnega urada, ki zavzema od meseca do meseca večji obseg, da ga uradništvo s celodnevno zaposlitvijo komaj zmaga, bi nekaj omenili. Živilske nakaznice in vse veliko delo, ki je s tem v zvezi, mora biti brezpozorno opravljeno v določenih rokih. Toda čeprav občinska uprava vedno in vedno opozarja in prosi stranke na njihove dolžnosti, stranke vse premalo upoštevajo ta opozorila ter s tem močno ovirajo že itak dovolj težko delo preskrbovalnega urada, dela, ki gre itak v korist strank samih. Občinski preskrbovalni urad zatorej ponovno opozarja, da je strankam na razpolago le v dopoldanskih urah, v tem času naj opravijo svoje delo; popoldansko delo v uradu je namenjeno notranjemu poslovanju. — Potrdila za težke delavce morajo podjetja poslati preskrbovalnemu uradu do 23. v vsakem mesecu. Naj delavci opozore tudi sami podjetja na to dolžnost. Če težki delavci do tega dne nima v tem pogledu potrdila, ne more dobiti nakaznice kot težki delavec. Potrdila podjetij morajo biti sestavljena natančno po zahtevkih Prevoda. Potrdilo mora poleg osebnih podatkov vsebovati zlasti tudi natančen opis dela ter koliko ur dela delavec in pri katerem trgovcu jemlje blago. Potrdil z nepopolnimi podatki preskrbovalni urad ne sme upoštevati. — Zadnja stvar, na katero bi radi opozorili občinstvo, pa je, da sprejema preskrbovalni urad reklamacije glede nakaznic samo do 6. v vsakem mesecu. S tem dnem zaključijo z izdajanjem nakaznic; tega dne mora preostale nakaznice vrniti Prevodu.

Iz Gorizije

Poroka. Gdč. Cirila Skrlj iz znane svetolucijske družine se je poročila z gospodom dr. Miltonom Klavžerjem, svetolucijskim lekarnarjem. — Bilo srečno!

Velika tatvina. V noči od 14. na 15. febr. so drzni in spretni tatovi vdrli v krojaško delavnico pri Sekovih v Svetem v komenski okolici. Bili so dobri poznavalci manufakturnega blaga in so iz bogate zaloge, ki so jo našli in odnesli zbrali za 16 tisoč lir najprimernejših vzorcev. Izginili so brez sledu.

Zlata poroka in smrt na šebaljski planoti. V nedeljo, 8. februarja sta praznovala v šebaljski župni cerkvi zlato poroko g. Mihael Medved in njegova žena Anica. Za visoka leta še krepkima slavljencema želimo še mnogo zdravih let! — Konec januarja je po daljšem bolehanju umrl Janez Hvala, ki je bil od rojstva gluhom. V svoji mladosti se je 8 let vzgajal v goriški gluhomemnici, kjer se je naučil dobro pisati in brati kakor tudi govoriti s pogledom na gibanje ustnic. Pozneje se je izučil za čevljarja in se je izvežbal tudi v kmetijskem delu. Bil je marljiv in vreden ter

je rad delal, dokler ga pred dvema letoma ni napadla živčna bolezen, kateri je sedaj tudi podlegel. Dragi Janez! Vsemogočni Ti je gotovo Tvoje trpljenje v življenju vstel za pokoro in upamo, da si se takoj po odhodu v večnost sestal s svojim očetom, materjo in sestro in se z njimi nemoteno pogovoril.

Kaj je novega v Lomu? Poročila sta se Pepi Manfreda in Betj Lepvšek. Ker je bil ženin cerkveni pevec so tovariši pevci zapeli pri sv. maši in tudi že pred cerkvijo par pesmic v voščilo. Mlademu paru želimo obilo sreče. — Zima je tudi pri nas močno pritiskala in še pritiska. Decembra je bilo mraza do 26 stopinj pod ničlo. Pa že se budi upanje na bližnjo pomlad, ko se bo lopata zopet zasadila v mehko zemljo. Le z drvmi bo križ, ker to zimo še ni bilo poštenega snega, da bi s sanmi spravili drva iz gozda. Naj omenimo staro navado, ki je pri nas od nekdaj udomačena. Spravljanje drv je pri nas posel, ki ga opravljajo tako imenovani »šitarji«, vozači s sanmi. Teh se zbere večji po 30 in več pri eni hiši. Prisankajo ali prislitajo drva k eni hiši, potem k drugi in tako po vrsti k vsem vaškim hišam skozi vso zimo, če je le sneg ugoden. Plačilo obstoji v skupnem kosilu, pri katerem ne manjka prašičkovih parkljev in iz sklade se smejejo štrklji. Šitarje drvi je precej nevarno opravilo, pri katerem se je že več domačinov onesrečilo, par celo do smrti. — Z našim novim g. župnikom Šarфом smo zelo zadovoljni. Bog naj ga ohrani med nami mnogo let! — Ponesrečil se je Jožef Jakulin iz Pologarskega hriba nad slapsko grapo. Šel je 11. t. m. od doma in se napotil proti sosednji hiši. Ko je gazil sneg čez gladko senošet, se je utrgal plaz in ga potegnil s seboj več sto metrov v strmi prepad nad Slapom, kjer se je ubil. Po napornem iskanju so ga našli šele tretji dan pod snegom. Bil je dober in priiden fant iz vnete pevske družine. Naj mu sveti večna luč, preostalim iskreno sožalje!

S Spodnjega štajerskega

Otroški domovi v mariborskem okrožju. V mariborskem okrožju so sedaj trije otroški domovi, pet otroških domov prezidavajo, 14 otroških domov je pa še v načrtu. V teh domovih dobivajo otroci revnih staršev hrano. V štirih materinskih posvetovalnicah so zdravniški pregledali 150 dojenčkov in malih otrok. Zdravstvene sestre so napravile 305 obiskov na domovih, pomoči v zavodih pa je iskalo 812 strank.

Nasreča. 40letni hlapec Franc Roskar iz Maribora je imel opraviti s konjem, ki ga je tako silo udaril s kopitom v desno koleno, da so ga morali prepeljati v mariborsko bolnišnico.

Rumeni kovanci po 5 in 10 pfenigov ostanejo v veljavi. S pristojnega mesta poročajo da ostanejo od 1. marca naprej poleg cinkastih kovancev po 1, 5 in 10 pfenigov v veljavi tudi aluminijasti (bronce) kovanci po 5 in 10 pfenigov.

Drobne

Buenos Aires, 23. febr. AS. Notranji položaj v Urugvaju je vedno resnejši. Danes je izdal predsednik republike Baldomir odredbo, s katero se ustanovlja državni svet, ki bo imel posvetovalni značaj. Ta svet naj bi nadomestil parlament, toda jasno je, da se čuti javno mnenje užaljeno, ker je še demokratskega mišljenja. Ne ve se še, kako se bo končalo to nasilno dejanje Baldomirja, naperjeno zlasti proti stranki herreristov, ki je prijažnejša do Japoncev in manj pristopna za Rooseveltove homatije.

Lizbona, 23. februarja. AS. Iz Ottawe poročajo, da sta ušla iz kanadskega koncentracijskega taborišča Bownahville nemška ujeta letalca Steinheilen in Waller.

Zagreb, 23. febr. AS. S Poglavnikovim dekreto je bil imenovan profesor Aleksander Seits za državnega podtajnika v ministertvu za korporacije.

Sofija, 23. febr. AS. Vojaško sodišče v Slivenu je končalo razpravo proti boljševiškim agentom, ki so se 11. avgusta lanskega leta izkrcali iz neke sovjetske podmornice na bolgarski obali Crnega morja, da bi delali sabotažo. Obtožencev je bilo 28, in sicer 12 sovjetskih agentov in 16 Bolgarov. Šest jih je bilo obsojenih na smrt, dva na dosmrtno ječo, drugi pa na različne zaporne kazni.

Zagreb, 23. febr. AS. Ob priliki obnovitve Sabora so bile večraj po vsej Hrvatski narodne manifestacije. Po zagrebških ulicah so bile snoti velike manifestacije in baklade ustašev in srednješolcev.

DNEVNIK Modrijančka

46

Palčki pa v smeh! Toda slon — tako dobro izučeni slon! — se je mahoma umiril in ves krotak obstal. Pristopil sem k njemu in ga potrepljal po uhlju in dejal:

»Torej, mister Tram, pokaži va zdaj cenjenemu občinstvu, kaj zna! No, kako se pleše valček?«

Iztegnil sem roke proti njemu, kakor da ga vabim na ples, a slon je odskočil nazaj in mi zapretil z rilcem. Nehote sem odskočil še jaz. Občinstvo se je zasmajalo.

»Ej, nič te ne uboga, ta tvoj slon!« so zavpili.

»Slab mojster si!«

Naredil sem se, ko da nič ne slišim, in sem dejal:

»Slavna gospoda, vsi ste spoznali, da je slon navzlic ogromnosti, najdobrodušnejša in najbolj krotka žival.«

»Tako je!« so vsi zavpili.

Zdajci mu je Skočko v moje veliko začudenje že skočil na hrbet. In drugi za njim! Jaz sem jih opozarjal, da je to nevarno, pa ni nič zaleglo. Skočko je zlezel kar na slonovo glavo in se usedel ko na stol.

Oklopna in mehanizirana angleška vozila razbita v Cirenajki.

Ostanki angleškega letala v severni Afriki.

Sport

Konec turnirja na Kodeljevem Najboljši namizni tenis igrajo Mladikarji

Štiri dni so reševali na Kodeljevem zagonetno uganko: kateri klub ima najboljšo moštvo v namiznem tenisu? Pri tem reševanju, ki so ga začeli pred dobrim tednom, zaključili pa včeraj, je sodelovalo prvotno osem moštev, prav na koncu pa je prišlo še eno na pomoč, tako, da jih je bilo devet. Tovrstne zagonetke se seveda ne rešujejo s svinčniki, temveč z lahkim loparji in belo žogico. Pri tem gre čisto zares: moštva igrajo in garajo, sodniki štejejo napake in sortirajo posamezne skupine po njihovi športni vrednosti. Turnir na Kodeljevem je bil posebno pomemben zaradi tega, ker ni šlo po sistemu izpadanja, temveč je moralo vsako moštvo igrati z vsakim. Pri reševanju tovrstnih ugank je to najvarnejša in najsigurnejša pot, četudi je tu pa tam manj zanimiva.

Gledalci, ki so prišli včeraj na Kodeljevo in gledali podjetne borbe posameznih moštev, so bili mnogo bolj zadovoljni kot zadnjič. Videli so živahne borbe, v katere so posegli zlasti nekateri Mladikarji. Hermežani in Korotanci. Nekateri so se celo tako ogreli, da so stavili na zmage svojih ljubljencev. Ni šlo za posebno velike vsote, po 5 do 10 lir pa so le nekateri zaslužili.

V soboto popoldne so igrali takole: Mladika I.: Mladika jun. 5:0; Korotan I.: Korotan jun. 5:0; Mladika I.: Slavija II. 5:0; Mladika jun.: Korotan jun. 5:3; Hermes: Mladika II. 5:2; Mladika II.: Slavija I. 5:2; Mladika I.: Mladika II. 5:4.

Nadaljevali so v nedeljo dopoldne in dosegli sledeče izide: Korotan I.: Mladika III. 5:1; Mladika III.: Slavija II. 5:0; Korotan I.: Slavija II. 5:0; Mladika I.: Mladika III. 4:4; Hermes: Slavija I. 5:3; Korotan jun.: Slavija II. 5:0.

Pri popoldanskih partijah, ki so bile za marsikatero moštvo usodne, je bilo nenavadno živahno. Predvsem se je uveljavilo prvo moštvo Mladike (Medved, Blažič, Krečič), ki je odpravilo najprej Korotan I. s 5:4, potem pa še Hermežane z istim rezultatom. Za Hermes so igrali Djinovski, Bogataj in Božič, za Korotan Bradeško, Strojnik A. in Zgajnar, za Slavijo pa Poženel, Kamenšek in Pavlič.

Popoldanski izidi so bili razen že omenjenih naslednji: Mladika II.: Korotan jun. 5:1; Mladika II.: Slavija II. 5:0; Mladika jun.: Slavija II. 5:1; Slavija I.: Mladika III. 5:4; Korotan I.: Hermes 5:4; (!) Korotan I.: Mladika jun. 5:4; Slavija I.: Slavija II. 5:0; Hermes: Slavija II. 5:4; Korotan jun.: Slavija I. 4:5.

Po dolgotrajnih borbah je zmagalo prvo moštvo Mladike ki je zabeležilo same zmage. Odlično so se držali Korotanci, ki so se v končnem plasmanu postavili pred Hermežane. Četrto mesto je zasedla Mladika II., ostali pa sledijo po temle redu: Slavija I., Mladika III., Mladika juniorji, Korotan juniorji, na repku pa je ostalo moštvo Slavije II.

V vsem si je priborilo moštvo Mladike I. 8 zmag, Korotanci 7. Hermežani pa 6. Organizacija turnirja je bila dobra.

Roma vodi še bolj krepko

Medtem ko je bilo včeraj drugod po svetu bore malo dobrega športa, so odigrali v Italiji 17. kolo nadvse zanimivega državnega prvenstva. Moštva »Azzurov«, ki so v odlični formi, so še vedno v polnem poletu. Sedaj, ko igrajo povratne tekme, si skušajo vodilni klubi zavarovati hrbte s povečanjem naskoka, oni ki so zaostajali, pa garajo, da bi se še v zadnjem času uvrstili med tiste, ki se bodo smejali na koncu državnega prvenstva.

Prvi trije z razpredelnice — Roma, Torino in Venezia so bili tudi včeraj na strani zma-

govalcev. Roma in Venezia, ki sta zmagali na lastnih tleh, sta si priborili polni izkupiček, za Torino pa je bil rimski Lazio tako trd oreh, da sta si ga razpolovila; izid je bil 1:1 in prav takšen tudi izkupiček v točkah.

Med prvimi osemimi klubi razpredelnice sta imela samoloca samo dva: Genova in Liguria. Vsem drugim so pripisali eno do dve točki, Genova pa jih je pustila Juventus — in Liguria Fiorentini. Tudi score je bil v obeh primerih precej občutljiv: 4:11.

Podrobni izidi so bili: Firenze: Fiorentina-Liguria 4:1, Torino: Torino-Lazio 1:1, Trieste: Triestina-Ambrosiana 0:0; Venezia: Venezia-Livorno 2:1; Roma: Roma-Bologna 1:0; Genova: Juventus-Genova 4:1. — Srečanje med Atalanta in Modena ter med Milanom in Napolijem so odložili.

Vrstni red moštev A divizije je po 17. kolu državnega prvenstva tale: 1. Roma 25 točk; 2. in 3. Venezia in Torino po 22 točk; 4., 5. Genova, Juventus 18; Lazio, Ambrosiana, Liguria 17; Triestina 16, Atalanta, Bologna in Fiorentina 15; Milano in Livorno 14, Napoli 12, Modena 11.

V drugem razredu: so včeraj prav za prav šele končali s prvim delom prvenstva. Izidi so bili: Lucca: Lucchese-Novara 1:0; Fiume: Fiumana-Siena 2:1; Udine: Brescia-Udine 5:1; Vicenza: Vicenza-Fanfulla 3:0; Prato: Pisa-Prato 2:1; Bari: Bari-Regiana 2:0; Savona: Padova-Savona 2:0; Busto Arsizio: Pro Patria-Spezia (odloženo); Alessandria: Alessandria-Pescara 0:0.

Na čelu razpredelnice je Bari s 25 točkami, sledita mu Vicenza in Padova s 24, Alessandria 23, Brescia in Novara 21; Pescara 20; Fanfulla 19; Udinese 17; Spezia 16; Savona 15; Siena in Pisa 14; Fiumana 11; Pro Patria, Reggiana in Prato 10; Lucchese 5.

Šport v kratkem

Predvojaško vzgojo nemške mladine bodo reformirali. Po vseh nemških listih čitamo komentarje k zadnjemu odloku, po katerem se morajo mladeniči, ki so 17 let stari, učiti kretanja po snegu. Namen tega pouka, ki se vrši v tečajih na snegu, je na dlani: bodoči vojaki naj se navadijo že v letih dozorevanja športa, ki jim omogoča hitro in varno gibanje pozimi v gorah. V teh tečajih se vzgaja najboljši naraščaj za alpske polke.

V olimpijskem stadionu v Berlinu bodo priredili 25. in 26. julija državno prvenstvo v lahki atletiki. Tekmovanje po družtvih bodo izvedli posebej.

Madžarski nogometaši so že pričeli s pripravo za mednarodno tekmo proti nemški enajstorici, ki bo 15. marca v Budimpešti. Načelnik nogometne organizacije na Madžarskem je odredil, da morajo igralci, ki pridejo v pošteve za predstavniki moštvo, igrati vsako sredo poskusno tekmo. Prav tako resno se pripravljajo tudi Nemci, ki so doživeli nedavno neuspeh na Dunaju, ko so izgubili proti Švici. Pravijo, da nesreča navadno ne pride sama in bodo storili vse, da se bodo vračali iz Budimpešte s čim boljšim uspehom.

Sportna odlikovanja so uvedli Nemci še v času, ko so pred 20 leti začeli s propagando športnega udejstvovanja množice. Na predlog dr. Carla Diema so uvedli zlate, srebrne in bronaste častne športne znake, katere so poklanjali tekmovalcem, ki so prestali izpite iz raznih športnih panog. Takih športnih odlikovanj so podelili tekmolet čez pol milijona, kar je najboljši dokaz za to, da niso zgrešila svojega propagandnega namena. Tudi dandanes prirejajo z veliko vnemo tekmovalca za državno športno odlikovanje. S tem v zvezi smo čitali v zadnjem času par zanimivih poročil. Tako je na primer dunajska občina ustanovila poseben urad za prirejanje tekem za državni športni znak; častnikom, podčastnikom in vojakom, ki se nahajajo na vojni dolžnosti, dovoljujejo naknadno polaganje tekmovalskih izpitov, za mladino pa so odpravili železno odlikovanje in obdržali samo še srebrno in bronasto.

rega leta poravnava vse svoje dolgove, sicer ne bo sreče v novem letu. Na Silvestrovo se družine poslovijo od starega boga kuhinje, ki se dvigne v nebo in skuša s posebnimi ceremonijami doseči dobrote pri najvišjem bogu. Isto se zgodi z novim bogom kuhinje, ki čez teden dni pride v kuhinjo kot bog sreče ali pa nesreče. Te stare šege se držijo celo moderni Kitajci. Višek praznovanja novega leta pa so razne čarovniške predstave, kričča godba, plesi, družabne igre in ceremonije v templjih. In po vseh cestah in ulicah odmevajo veseli vzkliki: »Kung ši fa ce!« — »Srečno novo leto!«

Moliere in zdravniki

Znano je, da je Moliere v več svojih delih napisal marsikatero pikro besedo na račun zdravnikov. Ob neki priliki je za zdravnika dejal tole: »Zdravnik je človek, ki ga človek plača za to, da v bolnikovi sobi pripoveduje komedije, medtem, ko bolnika ali reši njegova lastna narava, ali ga pa razna zdravila spravijo v grob.«

Danski učenjak nastopa proti uporabi brisač

Danski učenjak je pred kratkim napisal in izdal debelo knjigo, v kateri nastopa proti uporabljanju brisače. Učenjak v svojih izvajanjih poudarja, da je po sedmih mesecih raznih poizkusov prišel do novih ugotovitev o higienskem postopanju pri umivanju. Pri brisanju rok in obraza z brisačo odstranimo s kože važno snov, ki je zelo potrebna za njeno negovanje. Zato danski učenjak predlaga, da naj ljudje potem, ko si operejo roke, z njimi mahajo po zraku ter jih na pa ta način posuše. Na isti način naj si tudi posuše obraz. Pri takšnem postopanju ostane po njegovem mnenju koža tako na rokah, kakor na obrazu dalje časa mlada in sveža ter napeta in tudi ne bo poznala raznih jamic in gub.

Paganini in popravljalec gosli

Slavni italijanski umetnik Paganini je dal nekoč popraviti svoje gosli znanemu strokovnjaku za take stvari, Gaudu, v Parizu. Gaud je hotel napraviti šalo in je najprej popravil Paganinijeve gosli, nato pa je napravil še nove, ki so bile na las podobne goslim slavnega umetnika. Ko je prišel Paganini ponje, mu je Gaud pokazal oboje ter je dejal, da si naj od obeh izbere svoje. Po daljšem pregledovanju je Paganini vzel druge gosli in ne svojih. Gaud je bil v srcu vesel, da se mu je šala posrečila. Njegovo veselje je pa bilo zelo kratkotrajno. Paganini je namreč samo parkrat potegnil z lokom po napetih strunah ter mu je takoj vrnil gosli s pripombo: »Spoštovani mojster, vaša umetnost in spretnost je sicer prevarila moje oko, toda poslušaj mi pa nikdar ne moreš.«

Denarne pošiljke v starih časih

Preden so bile uvedene poštne nakaznice in položnice, je bilo pošiljanje denarja v starih časih precej težavna težava. Če je bila denarna pošiljka manjša, je še nekako šlo ter so poštne uprave denar odposiljale dalje v posebnih platnenih vrečkah. Vsote do 500 tolarjev so že morali pošiljati v posebnih zabojih, večje vsote pa v močnih hrastovih sodih.

Že 25 let molčita

V severnošvedskem mestu Bodenu živita skromno mož in žena, ki med seboj že 23 let nista spregovorila niti besedice. Prvih pet let sta živela v miru in slogi. Njun zakon je bil poln sreče in zadovoljstva. Leta 1919, je pa prinesla v njuno dotodanje mirno življenje nesrečo siromašna mlada vdova, ki je živela v sosesčini. Nekega dne je prišla k možu in ga prosila za naklonjenost, da bi ji pomagal prestaviti velik zaboj. Mož je seveda rad ustregel siromašni in poštenu vdovi. Njegova žena je pa bila zaradi tega dogodka na svojega moža tako ljubosumna, da ga je po vrnitvi domov pošteno ostela in okregala ter mu pričela očitati nezvestobo. Moža je ženin neupravičeni izpad ter očitek nezvestobe tako globoko užalil, da je sklenil, da z njo ne bo več govoril. In od tistega časa pa do današnjih dni je trdovratno držal svoj sklep, čeprav je žena že večkrat poskušala moža navesti na pogovor. V ostalem se pa mož in žena dobro razumeta ter tudi lepo vzgajata svoje otroke, ki sta jih medtem dobila. Kljub temu pa mož v svoji trmi vztraja še dalje.

Zakonski dialog

»Zakon je res loterija. Eden zadene glavni dobiček, drugi pa izgubi grečko.«
»Tako je. Ti si dobil mene, jaz pa tebe.«

Izgubili smo sodelavca našega podjetja,
upravnega svetnika, gospoda

Avgusta Praprotnika

veleindustrijalca

s katerim je tudi uradništvo in delavstvo
izgubilo zaščitnika.

V Ljubljani, dne 20. februarja 1942.

Upravni svet, ravnateljstvo, uradništvo
in delavstvo
DELNIŠKE DRUŽBE PIVOVARNE UNION
v Ljubljani.

Francesco Perri

69

Neznani učenec

Zgodovinski roman iz Kristusovih časov. Prevedel dr. Joža Lovrenčič.

Baraba se je bavil z marsičem: rimskim vojakom je dovaljal ženske, vohunil za gorečnike, a tudi za grad Antonija, kadar pa ni imel drugega posla, je kradel. Sicer pa se je strogo držal postave, da ne bi za zlato vsega sveta jedel na sobotni dan ocvrtega janca. Ko je prišel Sisiniju Panzu ali tudi Trikongiju kako devico, si je zaračunal po dva sesterca več, da se je mogel očistiti greha s parom golobov, ki jih je žrtvoval v templju. Potem je šel prevzetno iz Salomonovega dvora, kakor bi bil sklenil s samim Jehovo trdno zvezo.

Glafora se ga je posluževala, da je bila po njem v stiku z Eleazarjevimi ljudmi, kar je Barabu precej neslo. Večkrat je, ko je nanesla priložnost, oropal koga na cesti v Jerihu, potem pa odšel k Panzu v grad Antonija in obdoližil roparje.

Bil je grd, eršat, majhen, neenakih ramen in krivih nog in v obrazu je imel nekaj živalskega. »Kako, da si tudi ti tukaj, Baraba?« ga je vprašal Simon, ko ga je zagledal.

»Glafora Saramalova me je poslala,« je zakrutil, »da bi vodil karavano, kamor bo potovala ljubljanka tvojega tvojega gospodarja.«

Z njim je bilo dvajset mož, določenih za spremstvo. Vodil jih je nekak narednik, mož okoli štiridesetih, velik, mišičast in z ogorelim obrazom, kakršnega imajo ljudje, ki živijo v gorah. Nosil je zlata uhana, ki sta mu dajala barbarski videz, in kakor šop salate skodrano brado. Abner so mu pravili in njegovi ljudje so ga poslušali kakor vojaki, ki so bili že vajeni reda in njegovega poveljevanja.

Ko so se kako uro ustavili v neki gostilnici, kjer so se Varilija in sužnji nekoliko okrepčali, so odrinili. Karavana je šla čez most, ki je ločil Tira na otoku, ki je bil umetna zgradba na kamenitem nasipu, širilec v morje, od mesta na kopnem, ki se je dvigalo tan nasproti ob vznožju gričev. Potem so krenili na levo ob velikem vodovodu in ko so prišli čez Trg studencev, so zavili na cesto, ki je vodila v Sirijeko Kano in od tam v dolino Jordana.

3.

Vreme je bilo lepo, a zelo vroče. Ceprav so bili z gozdi porasli vrhovi Libanona že ves dan v velikih svetlih oblakih, ki so oznanjali prvo deževje, je bilo poletje še v svoji polni moči. Ceste so bile prašne, ocat je ocvetel v vetru in v vinogradih je zorelo grozdje in z njim tudi granatovke. V tem času so karavane najrajši potovale v svežih jutranjih urah in zvečer do pozne noči. Nočno nebo je bilo tam tako posuto z zvezdami, da je bilo ozračje tako svetlo kakor ob večerni zarji.

Tudi Varilijina karavana se je tako ravnala. Čez dan so se ob največji pripeki ustavljali v kakšni gostoljubni hiši ali še večkrat v senci kake sikomore. Med počitkom so možje iz spremstva živahno govorili o novem preroku Jezusu iz Nazareta, o čudodelniku, čigar sloves je prišel do Tira in do Sidona.

Pogosto je karavana srečala ob cesti v kakem gozdičku ali blizu vasi skupine revežev, ki so čepeli kakor roj muh. Prihajali so iz Tira in tudi iz Sidona. Mnogi so bili bolni — slepci, ki so jih vodili sorodniki, pohabljeni, oslonjeni na bergle, ali nesrečniki z groznimi, nevidnimi boleznimi, božjastniki, ki so peneč se padali na sredi ceste ob neznanem grozi svojih tovarišev, ki so menili, da so obsedeni. Izgledali so roke in tudi oni tožeče klicali: »Sedakah!« Vsi so šli v Palestino k Tibe-

riškemu morju, kjer je novi prerok je »iz Nazareta sprejemal vse reveže in jim obljubljal nebesko kraljestvo. Bolniki so prosili kak obol miloščine in glasno klicali njegovo ime.

»Da bi ga mogla tudi ti srečati, o gospa,« so klicali Varilijo, izteguje roko, »in da bi ozdravil sleherni tvoj bol!«

Simon je trdil, da je ta človek Mesija, ker je tako dober z reveži, Abner, poveljnik spremstva, pa ga je ogorčeno zavračal. Mesija, da bi bil človek, ki se druži z ribiči z jezera in oznanja vdanost rimskemu gospodstvu? Mesija da bo vojvoda, močnejši ko David in Jozue, in bo najprej pregledal gospodovalec iz božje dežele.

Baraba je bil še odločnejši: »Dokler se ne bo gramoz na cesti in kamenje v puščavi svetilo kakor biseri v elodu, Mesija ne bo prišel.«

Varilija je močno vznemirjena poslušala vse te pogovore. Prav o tem nenavadnem človeku ji je pisala Klavdija Prokula. Mislila je, da bi utegnil biti božanski Dioniz.

»Gotovo ga bom videla,« je mislila v svojem srcu Varilija, »in spoznam ga in vzame me s seboj in Marka Adonija tudi in bomo srečni. Učil naju bo živeti brez bridkosti, pregledal bo vse zlo sveta in bo blagoslovil najino ljubezen.«

Taka in podobna pripovedovanja in preprosta vera, ki je bila razširjena po vseh krajih, koder je šla, so dala Variliji novo možnost: sanjala je z odprtimi očmi. Zdela se ji je, kakor bi bila meja med božanskim in človeškim in med snom in stvarnostjo odpravljena. Tako je bilo, ko da bi živel v bajki.

Karavana je šla skozi Sirijeko Kano, Horoset in Jereon ter dospela po petih dneh potovanja v Giskalo, kjer je postajal svet že hribovit in so čutili, da mora biti kje v bližini mnogo vode. Še dva dni poti in potem so pod večer prišli v Korazin. Tu je bilo ime Jezusovo iz Nazareta povsod slišati. Ljudstvo ga je videlo, govorilo je z njim

in bilo navzoče ob njegovih čudežnih ozdravitvah. Ta čas se je mudil pri Kafarnaumu in iz Sirije, iz Trakontide in iz Itureje so dan za dnem prihajale množice božjepotnikov in bolnikov, ki so šli, da bi ga našli.

Nekateri, ki so za svojo družbo zaočitali, so blodili po poljih in po vaških poteh ter prosjčili, preden so se odpravili dalje.

Varilijo je ob pripovedovanju prevzela vroča želja, da bi tudi ona videla tega preroka, in zato je ukazala odriniti, preden je sonce zatnilo. Tudi poveljnik spremstva Abner se je delal, kakor bi želel čimprej na pot. In so odrinili, a pri karavani je nekdo manjkal. Baraba je izginil.

»Pojdimo,« je rekel Simon, »nič ga ne potrebujemo. Sicer sploh ne vem, čemu ga je Glafora poslala.«

Cim je prišla karavana iz vasi, je že bila na bregu Jordana. Bregove je pokrival čudovit gozd cvetočih oleandrov in že so videli, kako se je nedaleč zrcalilo Genezareško jezero, kakor bi bil razprostri velikanski prt iz evile grličje barve. Tu in tam so sedeli po skalah in ob robu ceste reveži, ki so počivali.

Karavana je ob pogledu na jezero šla mirno dalje pod mehkim nebom, ki je bilo že nadahnjeno z otožno gladkostjo jezenskih barv.

4.

Ko so prišli v Kafarnaum, je bila že pozna noč in po hišah je že vse spalo. Povsod po zidovih so bile obešene mreže in saki, da bi se posušili, in pred vrati je bilo ribiško orodje, zvite rogože in poveznjene kadi. Na obali jezera, ki je mirno pošumevalo in bilo skoraj srebreno v siju gostih zvezd, so bili na suhem v dolgi vrsti spravljeni čolni. Pod svetlikajočim se nebom so se črtali Magdalski griči in še višje so se belile Arabeke pečine s svojimi strmimi prepadi, tu in tam porasle z gozdi in grmovjem divjih oljk.

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAF

Predstave ob delavnikih ob 16 in 18.15, ob nedeljah in praznikih ob 10.30, 14.30, 16.30, in 18.30

Zabavna filmska komedija po znanem gledališkem komadu

Rdeče rože

Viktor de Sica, Umberto Melnati, Renee Saint Cyr, Vivi Gioi

KINO SLOGA - TEL. 27-30

Dogodivščina malega dečka v preteklih svetovni vojni po romanu Salvatorja Gotte

MALI PLANINEC

E. Sannangelo, M. Ferrari, M. Artese itd.

KINO MATICA - TEL. 22-41

Nesmrtno delo Viktor Hugo-jeve drame ki jo je uglasbil slavni G. Verdi v opero

RIGOLETTO

Michel Simon, Paola Barbara, Rosano Brazzi

KINO UNION - TEL. 22-21

Sobe

Oddajo:

Manjšo sobico

kabinet - oddam takoj. - Naslov v upravi »Slov.« pod št. 1341.

Živali

Kravo

debelo, 550 kg težko, zamjenjam za plemensko - molzarico - ali brejo. Slapničarjeva 1, Ljubljana - Moste.

Objave

Primerno nagrado

doblj. kdor vrne cigaretno dozo - drag spomin - ki sem jo zgubil včeraj v Tivoliju. - Telefonirati na št. 30-15.

Zahtevajte povsod naš list!

Umrla nam je naša ljubljena mama, stara mama, teta in tašča, gospe

Marija Gerkman

zasebnica

Pogreb nepozabne pokojnice bo v sredo, dne 25. t. m. ob 2. uri popoldne iz hiše žalosti, Galjeveca št. 40, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana - Maribor, dne 23. februarja 1942.

Zalujoče rodbine:

GERKMAN, REZAR, PISTOTNIK.

Zahvala

Za dokaze sočutja, ki smo jih prejeli ob smrti naše ljubljene mame, gospe

Marije Okorn

se tem potom pristrčno zahvaljujemo. Iskrena hvala vsem, ki so jo spemili na zadnji poti ali kakor koli počastili njen spomin. Posebno se zahvaljujemo vsem pevcem za ganljive žalostinke.

Ljubljana, 23. II. 1942. Zalujoči ostali

Odšla je h krilatcem naša

Danica

Pogreb bo v torek, dne 24. februarja 1942, ob pol 4 popoldne z Žal, iz kapelice sv. Nikolaja na pokopališču k Sv. Križu.

Ljubljana, Fiume, 22. febr. 1942

prof. Janko in Danica Sotošek, starši; Stojan, bratec

Prodamo

Ia »Biondo« pomaranče v košarah po ca. 17 kg napredaj na Jancičevi cesti št. 13 po 4.70 lir za kg. Kličite telefon št. 27-14.

Več pisalnih miz

novih, prodam po ugodni cenli. - Naslov v upravi »Slov.« pod št. 1348.

Posedstva

Vila v Rožni dolini napredaj. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 1346. - p

Oglašujte v edino uspešnem dnevniku »Slovenec«!

Vajenci

Krojaškega vajenca sprejemem. Jože Spendal, Kolodvorska ulica 26. (v)

Kurivo

TEL. 2 9 5 1

DRVA PREMOG

IVSCHUMI

DOLENJSKA CESTA

Zahvala

Za vse izraze iskrenega sočutja ob težki izgubi naše nenadomestljive mame, stare mamice, tete, tašče in svakinje, gospe

Marije Lampič roj. Skarjevec

se tem potom najtopleje zahvaljujemo. - Posebno zahvalo smo dolžni darovalcem prekrasnih vencev in cvetja, ali ki so na kakršen koli način počastili njen spomin, vsem, ki so blagopokojno v tako lepem številu spemili na njeni zadnji poti. Nadalje se zahvaljujemo upravitelstvu III. dekl. lj. šole iz Zg. Šiške ter č. gg. Valentinu Tomcu in p. Metodu Valjevcu, kakor tudi vsemu učiteljsstvu in učenkam, ki so izkazali pokojnici poslednjo čast. Vsem in vsakemu: Bog plačaj!

Sveta maša zadušnica se bo darovala v sredo, dne 25. februarja ob 8 zjutraj v župni cerkvi sv. Antona na Viču.

Ljubljana, dne 23. februarja 1942.

Zalujoči ostali.

Umrla nam je naša ljubljena soproga, mama, sestra in teta, gospe

Marija Mihevc

soproga žel. uslužbenca v pokoju

Pogreb drage pokojnice bo v torek, dne 24. februarja ob pol treh popoldne z Žal, kapelice sv. Jakoba, na pokopališču k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 23. februarja 1942.

Zalujoči:

ANDREJ, soprog; MARIJA, hčerka - in ostalo sorodstvo.

Oporoka osmih bojnikov

XIV.

Dasi je Hammond imel najboljše živce, ga vendarle ni bilo sram pozneje Bazilu priznati, da bi ga bili tisti hip skoro pustili na cedilu.

Kaki dve sekundi je obstal kakor okamenel. Njegove oči so se temi morale še le privaditi, na truplo pa ni maral stopiti. Zepno svetilko mu je vrglo nekaj metrov stran, k sreči pa ni ugasnila. Njen svetlobni stožec je obsvetlil zdej nasprotno steno.

Počasi se Hammondove oči privadijo teme in že razloči truplo na tleh pred seboj. Zdej stopi po svetilko ter posveti na grozno najdbo.

Strašen pogled! Obleka na mrliču je vsa razcefrana — raztrgala se je najbrž, ko je truplo padalo skozi preduh v globočino — glava je vsa razbita!

Hammond si počasi ogleduje truplo, ne da bi se ga dotaknil. Le prav natančna preiskava bo mogla dognati smrtni vzrok, za kar pa zdaj ni časa. Kar je videl, je dovolj. Še enkrat se ozre na truplo, zapusti neprijetni prostor ter odide po stopnicah navzgor.

Bazil se lahko zdrne, ko vstopi prijatelj. Nervozno se obrne od kupa papirjev na mizi.

»No?« kratko vpraša.

»Kakor sem pričakoval, Bazil. Truplo sem našel. Zdej nama manjka še drugi člen. Ali si ti kaj našel?«

»Prav nič ne! Tu je sicer mnogo vojvodovih pisem Thompsonu in dosti obračunov z njegovim podpisom, izkaznice ali drugih osebnih listin pa ni niti ene!«

»Čudno! Pojdiva gor ter preiščeva še ono sobo!«

Četrť ure sta tudi tam marljivo iskala in brskala, pa brez vsakega uspeha.

»Zadnja možnost bi še bila,« premišljuje Hammond, »če so morda pri mrliču kake izkaznice.«

»Mrliča pa prav gotovo ne grem preiskovati! Tega od mene nikar ne zahtevaj!«

»Saj ne mislim! To je stvar policije.«

»Čemu naj bi ti bili ti papirji, Lion?«

»Thompsonova identiteta je važen člen v moji teoriji. Žal je še vedno več stvari nerazjasnjenih. Morda se mi bo sploh vsa moja teorija še sesula. Ze mnogokrat sem moral premagovati veliko težavo, vendar še nikoli nisem tako v temi taval kakor zdaj. Če je moja teorija napačna, je umor tega le ubogega Thompsona docela nesmiseln — ne morem pa dokazati, da je prava! Morda oba umora niti v zvezi nista — kar pa je premalo verjetno. Pa pustiva to! Zdej morava takoj poklicati policijo iz Tavistocka ter počakati, dokler ne pride. A niti besedice ne zini, kaj iščeva!«

»Ali si že pomislil, da sva prav za prav v lepi kaži?« zlobno vpraša Bazil. »Kako pa boš policiji razložil najine sledove, ki sva jih povsod puščala? Zgovorni natak v hotelu bo gotovo vse izklepetal, kar sva ga spraševala. In ko bo policija našla truplo...«

»Zaradi tega naj te le nikar glava ne boli!« se nasmešne Hammond. »Ne verjamem, da bi naju kdo osumil, češ da vsa umorila Thompsona. Saj leži že — kar bodo naglo dognali — najmanj teden dni v jašku.«

Na mizici je stal telefon. Hammond poskuša priklicati policijo, pa mora odnehati, ker se nihče ne oglasi. Edina telefonistka tega malega poštnega urada bržčas že dolgo spi.

Ko se vračata čez most, spet nenadno zaslišata tisti tožeči in cvileči glas, ki je kar skrivnosten.

»Ne morem si pomagati!« toži Bazil, »vsako-

krat me oblije kurja polt, kadar zaslišim ta grdi glas. Kaj neki je to?«

»Sodim, da so strahovi, ki se od tebe poslavljajo. Morda pa je tudi zgolj veter, ki piha skozi odprtine v grajskem stolpu.«

Policijski seržant v Tavistocku je bil dovolj uvideven, da ni zahteval, naj bi ga takoj spremljala nazaj v grad Stanford.

»Le ostanita v hotelu, gospoda,« je dejal. »Jutri zjutraj pridem tja in napravimo zapisnik.«

»Pridite zgodaj, prosim, seržant! Mislim namreč, da naju gospod inšpektor Kennedy že močno pogreša.«

XV.

Hammond in Bazil sta zajtrkovala, ko je natančno ob osmih prišel policijski seržant. Bil je bled in neprebran.

»Tako je pač, gospoda,« ju ljubeznivo ogovoril. »Res sem precej zdelan videti — saj nocojšnje delo ni bila nikaka zabava, mi lahko verjameta.«

»Kaj ste dognali?«

»Sodim, da je vaša teorija prava, gospod Hammond. Thompson je bil ustreljen skozi sence, ko je sedel za svojo pisalno mizo, in sicer od blizu.«

»V katero senco?«

»V levo. Bil je pri priči mrtve. Morilec ga je nato po stopnicah odnesel v kuhinjo, odkoder ga je skozi preduh strmoglavil v globočino.«

»Sodite, da je morilec truplo nesel?«

»Prav gotovo ga je nesel. Na stopnicah nismo nič našli, kar bi kakorkoli kazalo, da bi ga bil vlekel. Zaradi tega sodim, da je bil morilec močan človek.«

»Pa se je vseeno močno prestrašil, ko je sprožil alarmni zvon,« se smeja Bazil.

»Ako tiste naprave seveda že poprej ni po-

znal,« odvrne seržant. Hammond mu pohvalno pokima; seržant nikakor ni bil neumen.

»Ali ste pri mrliču kaj našli?«

»Samo sveženj ključev, žepni robec in nekaj drobnarij.«

»Nobenih papirjev?«

»Nobenih.«

»Kako dolgo je mrlič že ležal tam v jašku, kaj sodi zdravnik?«

»Šest do osem dni.«

»Ali je zdravnik kroglo izvlekel?«

»Nak, to stori šele danes, ko bo obdukcija.«

»Prosim vas, pošljite kroglo čimprej v London. Inšpektorja Kennedyja bo gotovo močno zanimalo, kaj 'pokaže primerjava s kroglo, ki je vojvodo usmrtila.«

»Sodite tedaj, da sta oba umora nekako v zvezi?«

»Vsaj verjetno se mi zdi, da sta. Še eno vprašanje, gospod seržant! Moj prijatelj in jaz bi prav za prav morala biti zraven, ko bo postavno ukazani mrličski ogled. Ker pa se nama, kakor sem vam že povedal, močno mudi in ne utegnava, bi vam bil res hvaležen, ko bi se dala sivar kako drugače urediti.«

Seržant malo pomislil: »Napišite poročilo, kako ste našli mrliča ter mi ga pošljite na postajo. Vse drugo že sam uredim.«

Hammond se zahvali, seržant salutira ter odide. Dvajset minut kasneje se prijatelja že vozita proti Londonu.

»Ustrezni moji prošnji!« spregovori Hammond, ko se široko zlekne na svoj sedež. »Pusti me mirno premišljevati, dokler ne bova sedla k obedu.«